

KONSEPTI

YY-KAA-
KOO-NEE

suomalaisia ramopunktarinoita

Konsepti
YY-KAA-KOO-NEE suomalaisia ramopunktarinoita
LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Muotoiluinstituutti

Viestinnän koulutusohjelma
Graafinen suunnittelu

Opinnäytetyö
Kevät 2009

Riitta Heiskanen

Tiivistelmä

Opinnäytetyöni aiheena on suunnitella konsepti kirjalle YY-KAA-KOO-NEE suomalaisia ramopunktarinoita.

Tavoitteena on luoda toimiva ulkoasu kirjalle, joka palvelisi kyseisen musiikkityylin, genren, harrastajia ja houkuttelisi myös muita lukijoita. Toisena tavoitteena on oppia kirjan tekemistä graafisia työkaluja monipuolisesti käyttämällä.

Haasteena konseptin tekemiselle oli, että kirjan teksti ei ollut valmina.

Vertailumateriaalina käytin genreen sopivia omakustannelehtiä ja levynkansia ja niiden graafisen suunnittelun keinoja.

Opinnäytetyössäni perustelen ratkaisujani ja analysoin ongelmia, joita kirjaa tehdessäni kohtasin.

A vainsanat: graafinen suunnittelu, kirjan suunnittelu, ramopunk

Abstract

The subject of my thesis was to design a concept for a book called YY-KAA-KOO-NEE suomalaisia ramopunktarinoita. (One-two-three-four Finnish ramopunk stories)

The main aim is to produce a book that has purposeful design. The design must serve people inside the ramopunk genre. The book's outlook has to attract also other readers. Another aim was to develop my graphical design methods and skills. In my thesis I'm developing and analysing the methods used and the problems faced during the design process.

During the design process I'd to solve the dilemma of unfinished text material.

The major part of my thesis concentrates on the book's visual design. I'm reflecting book design on fanzines and album covers.

Keywords: graphic design, book design, ramopunk

Sisällys

Johdanto 7
Tekstit 8

Punk -kirjojen visuaalinen ilme 8
Levyjen kannet 13
Omakustannelehtien visuaalinen ilme 18

Yy-kaa-koo-nee -kirjan suunnittelun lähtökohdat 20
Tunnelma ja värit 20

Kirjan muoto 20

Typografiset ratkaisut 20
Tekstityyppien valintaperusteet 20
Kirjassa käytetyt tekstityypit 21
Egyptienne fontit 21
Paluu Klassiseen 22

Taitto 24
Taittopohja 24

Kuvitus 27
Suomen vaakuna 27
Converse 27
Valokuvat 30

Kirjan kannet 32

Arviointi 34

Kirjoittaja Jeka Marjala 34

Kiitokset 36
Lähteet 36
Elektroniset lähteet 37

JOHDANTO

Suunnittelen opinnäytetyönä konseptin kirjalle Yy-kaa-koo-nee -suomaisen ramopunkin tarinoita. Konseptilla tarkoitan tässä yhteydessä tapaa, jolla valmiin kirjan voi taistaa. Pohdin miten kirja vastaa ramopunkista kiinnostuneen lukijansa tarpeisiin.

Suunnittelen kirjalle muodon, rakenteen, sisällön, typografian, valokuvien käyttö tavan ja kuvitustyylin. Konseptin avulla kirja on helppo viimeistellä julkaisukuntoon kun tekstisisältö saadaan valmiiksi.

Konseptisuunnitelmaan kuuluu kirjan rakenteen suunnittelu sellaiseksi, että se houkuttelee lukemaan ja katselemaan. Kirjan sisällä on helppo navigoida ja sitä on mukava tutkia.

Kirjaprojekti sai alkunsa tutustuessani Yy-kaa-koo-nee -suomalaisen ramopunkin tarinoita kirjan kirjoittaja Jekkeen (Jari Marjala) Helsingissä 2007. Jeki oli suunnittelemassa kirjan kirjoittamista. Kirjassa esitettäisiin kootusti suomalaisten ramopunk -bändien tarinoita. Lupauduin mukaan kirjaprojektin graafiseksi suunnittelijaksi.

Alunperin kirjaprojekti kulki ajatuksellisena historiikkina ramopunkista Suomessa. Vuoden 2007 lopulla julkaistiin kuitenkin kirja suomalaisen punkin historiasta (Saastamoinen Mika, 2007. Parasta lapsille).

Valokuvia alkoi tipahdella sähköpostiini. Ne tuntuivat yksitoikkoisilta ja huomautinkin, että tarvitsemme historiikkiin kuvia myös ramopunkin alkua ajoilta.

Kirja sai työnimekseen Yy-kaa-koo-nee -suomalaisen ramopunkin tarinoita. Mielestäni se vastaa paremmin saamaani materiaalia kuin alkuperäinen historiikkiajatus. Kirjalla ei ole kustannussopimusta.

Ramopunk on punkin alahaara. Taustalla on New Yorkilainen bändi The Ramones (1974-1996). Nimensä mukaisesti ramopunk kertoo musiikin olevan Ramones-henkistä punkkia. Ramonesin toimiminen musiikillisena innoittajana ei tarkoita, että yhtyeet olisivat Ramoneskopioita, vaan Ramonesin musiikillista ja henkistä perintöä kunnioitetaan ja toteutetaan omalla luovuudella.

Soitannollisia tunnuspiirteitä ovat 1/8-nuotit. Visuaalisen tyylikkyyden takaa kitaroiden hihnojen laskeminen niin alas, kuin se on soittamisen kannalta mahdollista, leveä haara-asento, niin kuin myös kielten iskeminen ainoastaan ylhäältä alaspäin. Kappaleet ovat varsin lyhyitä eivätkä oikeastaan sisällä lainkaan sooloja.

Tematiikassa vilisevät pesäpallomailat, tyttöystävät, liimatuubit ja kesä. Ulkomusiikillisesti ramopunkkarin tunnistaa nahkarotsista, genren sisäisen bändin T-paidasta, farkuista ja tennareista. Näin stereotyyppisesti asian voi nähdä.

Ramopunk on juuri tällä hetkellä voimakkaassa itsensä etsimisen tilassa, jossa soittajat haluavat laajentaa musiikillista ilmaisuaan ja tuoda uusia aiheita tematiikkaan.

Suomaisia ramopunk-bändejä ovat esimerkiksi Ne luumäet, Pojat, LuonteriSurf, Himanes ja Rehtorit.

Kirjan pääasiallisena kohderyhmänä on ramopunkkia soittavat ja siitä kiinnostuneet suomalaiset musiikin harrastajat. Kirjan ulkoasu on houkuteltava myös visuaalisuudesta kiinnostuneita lukijoita. Kirja on tarkoitettu luettavaksi, katseltavaksi ja selailtavaksi.

TEKSTIT

Kirja rakentuu tarinamuotoiseen sekä haastattelujen muotoon kirjoitettuihin teksteihin.

Ramopunkin perustana olevasta The Ramones -bändistä on oma esittelyjaksonsa. Ramones -osuus on kirjoitettu pääosin tarinamaisesti.

Suomalaiset ramopunk-bändit saavat jokainen oman jaksonsa kirjaan. Jaksot ovat eripituisia. Toisista bändeistä on enemmän tarinaa kuin toisista. Bändien tarinat on kirjoitettu pääosin dialogiksi. Bändit esitellään kirjassa kronologisesti.

PUNK -KIRJOJEN VISUAALINEN ILME

Käytän vertailumateriaalina musiikkikirjoja, jotka on käsittelevät pääasiassa punkkia. Tällöin musiikki on tyylillisesti samantyylistä kuin tässä ramopunkkia käsittelevässä kirjassani ja ulkoasuun liittyviä asioita on helpompi vertailla.

Wallenius Waldemar, toimittaja (1978) Saundi-kirja 2, PUNK rokkishokki Lehtijussi Oy

Tämä kirja on pokkarimainen ja pienikokoinen. Pehmeäkantisella kirjalla on levyttä 145 mm ja korkeutta 210 mm. Kirjassa on 160 sivua ja se on 11 mm paksu. Kirja on sisäsiivuillaan mustavalkoinen. Kirjankannen taustana on roiskeinen, rasteroitu ja magenta pinta. Etukannessa teksti PUNK on ikään kuin spreiaty mustalla valualla maalilla ja sana rokkishokki taas konekirjoitusfontilla tehtynä. Kannessa on kuva lavalla olevasta Sex Pistolsista. Takakansi on yksinkertainen ja tekstipainotteinen. Kirjan taitto takentuu yhteen koko sivun levyiseen palstaan. Marginaalit ovat kapeita ja leipätekstin koko todella pientä. Otsikoissa käytetään konekirjoitusfonttia. Kuvituksena käytetään lehtileikkeitä, valokuvia ja piirroksia. Valokuvissa rasteripisteet näkyvät selvästi.

John Robb (2007) PUNK! Brittipunkin haastatteluhistoria Like

PUNK! On haastattelujen muotoon rakennettu kirja 512 sivuinen pokkarin muotoon tehty kirja. Kooltaan kirja on 145 mm leveä ja 210 mm korkea. Kirja on 380 mm paksu. Sisältö on tekstivoittoista, taitto muistuttaa kaunokirjallista romaania, poikkeuksena vain väliotsikot, jotka kertovat kuka milloinkin puhuu. Kirjassa on kymmenen mustavalkoista kuvaa, jotka on sijoitettu sisältöön sopivasti eripuolille kirjaa. Kuvalla on aina käytössä koko sivu. Vaakaruudun ylä- ja alapuolella on tyhjää valkoista. Kirjan kannen kuvituksena on käytetty punkkareille ominaisia rintanappeja. Napeista on muodostettu mattonomainen kokonaisuus, joka on sävytetty punaruskealla. Kannen pääotsikko on stencilityyppisellä fontilla kirjoitettu. Kannen tekstit ovat väriltään kellertävän, kermaisen, valkoisia. Etukannen kuva kiertää kirjan selän yli ja ulottuu muutaman sentin takakannen puolelle. Loppuosa takakannetta on tasaista punaista, jonka päälle takakannen teksti on sijoitettu.

Mika Saastamoinen (2008)
Parasta lapsille, Suomipunk 1977-1984
Johnny Kniga

Kirja on 430 sivuinen, kovakantinen, 210 mm kertaan 210 mm kokoinen järkäle. Kirja on kansien kanssa 400 mm paksu. Kirja on sisäsivuultaan mustavalkoinen. Kanaikuva on vihreään sävytetty mustavalkokuva. Kirjoittajan nimessä käytettyä magentaa. Kannen kuvassa on tiukasti rajattu profiilikuva irokeesipäisestä miehestä. K atseen suunta on vasemmalle ja kirjan nimi on sijoitettu osittain henkilön silmän ja ohimon päälle. Otsikossa on rakennettu yksittäisistä, omalla taustallaan olevista kirjaimista. Kirjaimet näyttävät sitlä kuin ne jokainen olisi leikattu irti lehdestä. Takakannessa on negatiiviksi käännetty kuva, jossa kaksi filmiruutua on kiinnitetty toisiinsa hakaneuloilla ja niittaamalla. Takakannen teksti on sijoitettu tuon negatiivikuvan keskelle. Huomion kiinnittämisessä on käytetty konekirjoitusfonttia ja magentaa väriä.

Sisäsivujen keskitaiteessa toistuu mustana kierrellehtiön reiät ja kierteet. Yksittäisiä leikat- tuja kirjaimia käytetään jokaisen uuden jakson alussa olevassa händin nimessä. Konekirjoitus- fonttia käytetään tehosteena myös sisäsivuilla. Kirjan sivut on jaettu kahteen yhtä leveään palstaan. Palstat on erotettu toisistaan viivalla. Kirjassa on suhteellisen runsaasti valokuvia suomalaisista bändeistä. Taitollisina elementteinnä kirjassa käytetään kuvia hakaneuloista, piikkilan- gasta ja erilaisista roiskahduksista.

Miettinen Kimmo, toimittaja (2008)
Hilse Suomipunkin alku ja juuri
Like

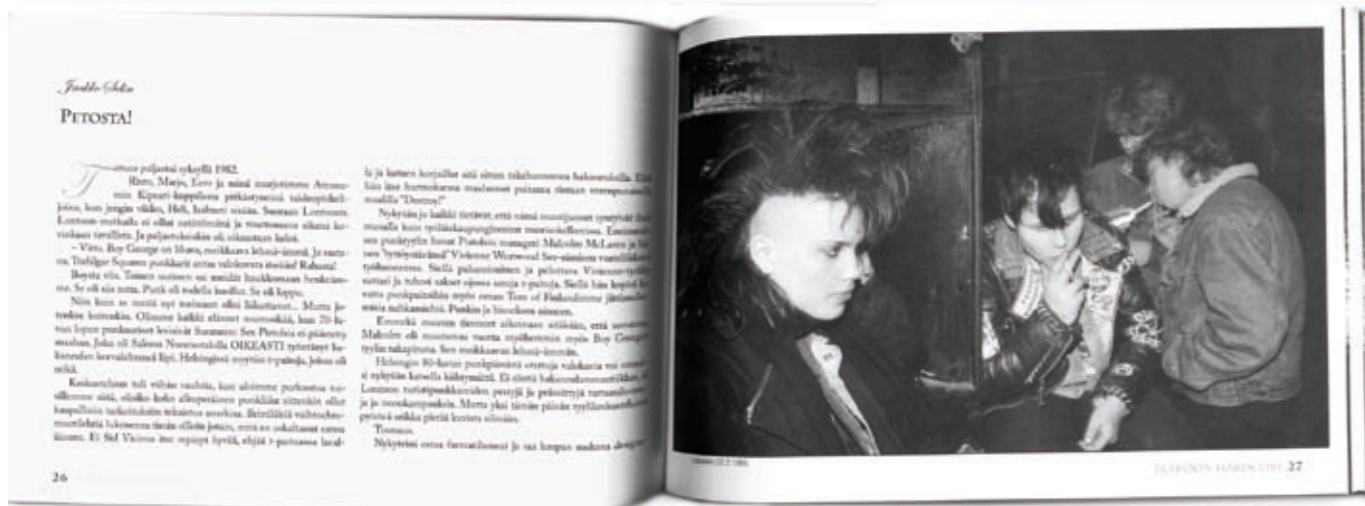
Tämän kirjan leveys on 210 mm ja korkeus 295 mm. Kirjassa on 336 sivua. Se on 250 mm paksu. Kirja on pehmeä kantinen. Kannen väritystä voisi sanoa ruosteen tai tupakan väriiseksi. Kaikki tuon taustan päälle painettu on tehty mustalla. Kannen kuvitus on kuvayhdistelmä muusikoiden kuvia, erilaisia tekstejä ja söhryä. Kirjan nimi näyttää käsin tehdyltä, toimittajan nimi leimasimella tehdyttä. Takakansi on samantyylinen kuin pääkansi. Kirjan taitto on koottu Hilse -lehden sivuorigi- naaleja käyttäen. Muisteluosuuden tekstit on kir- joitettu kahdelle leveälle palstalle. Otsikoissa on käytetty ilmaissivuulta saatavaa trashed -kirjain- tyyliä, joka muistuttaa leimasimella tehtyä jälkeä.

**Juha-Pekka Inkinen,
toimittanut Katriina Etholén (2009)
Punk on kuollut, eläköön hardcore
Like**

Kirja on vaakamuotoinen suhteellisen pieni
pehmeäkantinen teos. Kirjan leveys on 240 mm
ja korkeus 167 mm ja paksuus 130 mm. Sivun
mittasuhteet ovat lähellä kinofilmiruudun mitta-
suhteita. Kirjassa on runsaasti valokuvia. Kirja
on mustavalkoinen. Punaista väriä on käytetty
ainoastaan kirjan kansi- ja takakansitekstissä
sekä takakannen anfangissa.

Kansikuvana on dokumentaarinen valokuva
ydinvoiman vastaisesta mielenosoituksesta Hel-
singissä 7.9.1985. Tekijöiden nimet on kirjoitettu
kalligrafisella kirjaintyyppillä ja otsikkokin klassi-
sella antikvalla. Varsinainen taitto on rauhallista
tekstin ja valokuvien vuorottelua. Taitollisina
elementteinä on käytetty mustaa rosoista pintaa
sekä jokaisen tarinakokonaisuuden alussa kalli-
grafinen anfangi.

LEVYJEN KANNET

Levyjen kansista otan pääasialliseksi vertailuma-
terialiksi The Ramones -yhtyeen kuuden ensim-
mäisen studioalbumin kannet. Bändi teki uransa
aikana kaikkiaan 14 studioalbumia.

Ramones (1976)

Kannen etupuolella on mustavalkea kuva bän-
distä. Kuvan on kuvannut Roberta Bayley. Kuva
täyttää lähes koko kannen. Bändi seisoo rivissä,
tiiliseinän edessä. Jokainen bändin jäsen näkyy
päästä varpaisiin. Kannen yläreunassa, osittain
päiden takana on kannen levyinen versaalilla
kirjoitettu valkoinen teksti RAMONES. Takakan-
si on lähes valkoinen. Kolmas osa takakannen
korkeudesta täyttyy tiukalla lähikuvalla housujen
yläosasta ja vyönsoljesta. Vyö on pujotettuna vyö-
lenkkeihin. Housut ovat siluettimaisen mustat.
Vyö on valkoinen. Vyössä on iso solki. Soljessa
on valkea pohja, neljä niittiä ja iso Yhdysvaltain
sinetissä esiintyvä kotka. Kuvassa on jyrkkä
kontrasti. Tekstisisältö on sijoitettu kepeänä
takakannen yläosaan. Albumin suojaussissa ei
ole painatuksia.

Leave Home (1977)

Albumin etukannessa on voimakkaita diagonaalisia linjoja sisältävä värikuva Ramonesista. Kannen kuvan on valokuvannut Moshe Brakha. Ramones ja levyn nimi on diagonaaliin sijoitettuna vasemmassa yläkulmassa. Ramones on kirjoitettu valkoisella ja versaalilla. Levynnimi on myös versaali, musta ja kevyesti oikealle taipuva. Oikeassa yläkulmassa on valkea pallo jossa on maininta levyllä olevasta hittisinglestä. Takakannessa on kuva koko kannen peittävästä sinisestä taivaasta. Levyn biisit on listattu mustalla vasempaan yläkulmaan. Oikeassa reunassa on Arturo Vega ramonesille suunnittelema vaakuna ja sen alapuolella tiedot levyn tekijöistä. Levyn sisällä on laulujen sanat on painettu yksinkertaisesti mustalla valkealle paperille. Kannet on suunnitellut Pat Chiono.

Rocket to Russia (1977)

Tämän levyn kannen kuvailun teen interneristä löytämäni kuvan perusteella. Sieltä oli löydettävissä vain kannen etupuoli. Kannessa on koko alan täyttävä mustavalkeakuva, jossa bändin jäsenet nojaavat tiiliseinäin. Kuva on lähes samanlainen kuin ensimmäisen levyn kannessa. Seinässä on syvennys, joka koko leveyteen bändin nimi on sijoitettu. Sen alla on pienellä albumin nimi. Tekstit ovat väriltään magentoja.

Road to Ruin (1978)

Tässä levynkannessa on karrikoitu piirros Ramonseista. Kuvan on piirtänyt John Holmstrom. Kuvassa bändi poseeraa lavalla soittimien ja äänentositelaitteidensa kanssa. Kuvan tausta on rajattu ympyrän muotoon ja ympyrän sisällä näkyy tuhoutuneen kaupungin (New York?) rauniot. Kannen tausta väri on musta. Soittajilla on siniset farkut. Kaupungin taivas on punainen ja punainen väri heijastuu rakennuksiin. Basistin paita ja kitaristin kitaran kaula ovat punaisia. Rumpalin pellit ja kannen otsikot ovat keltaisia. Kaikki muu on mustaa ja valkoista. Otsikot on kirjoitettu versaalilla. Takakannen taustaväri on musta. Keskellä on mustavalkea valokuva bändistä. Valokuvajaajan on ollut Danny Fields. Kuvalla on valkeat reunukset. Albumin biisit ja muut tiedot on listattu keskelle takakanta, keskitettyinä ja keltaisella värillä. Almumin sisäpussin toisella puolella on laulujen sanat yksinkertaisesti painettuina ja toisella puolella neljä mustavalkeaa valokuvaa, jokaisesta bändin jäsenestä omansa. Kuvat on kuvattu esiintymistilanteessa. Kuvien alla on nimikirjoitukset. Kannet on suunnitellut Spencer Drate.

End of the Century (1980)

Kansi luottaa valokuvan voimaan. Bändi poseeraa punaisella taustalla tiukassa rajauksessa. Kaikki katsovat vakavina kameraan erivärisissä t-paidoissa. DeeDee on mustassa, Joey keltaisessa, Johnny punaisessa ja Marky sinisessä. Bändin ja albumin nimi on suhteellisen pienellä kirjoitettuna kannen oikeassa yläkulmassa. Takakansi on kokonaan saman punaisen taustan värinen. Levyn sisältö on listattu oikeaan reunaan, johon teksti on myös tasattu. Kuorien sisällä itse levy pussi on valkea. Laulujen samat on painettu erilliseen valkeaan arkkiin. Arkki on jaettu viivoilla neljäksi palstaksi. Kannen kuvan on valokuvannut Mick Rock ja kannen on suunnitellut Spencer Drate.

Pleasant Dreams (1981)

Levyn etukansi on on jaettu risteäviin väripin-toihin. Alimmaisena on vinoina, vaakalinjassa, kulkevat musta, harmaa ja musta alue. Yläreunasta alaspäin tulee keltainen kiila. Se näyttää valokiilalta. Mustien alueiden päällä valokiila muuttuu vihreäksi. Isoimman, harmaan alueen päällä valokiila on keltainen. Kiilan keskellä on silhuetti pitkätakkisesta, lierihattupäisestä miehestä. Mies on vetänyt hartiansa ylöspäin. Kätet ovat sivuilla koulussa ja sormet ovat harallaan. Ramones -teksti on isoilla versaalikirjaimina kannen yläreunassa, osittain ihmishahmon takana. Nimen kirjaimien väri on keltaisen vihreä, mutta valokiilassa punainen. Sama väri muutos tapahtuu levyn nimessä. Takakansi on kokonaan musta. Keskellä on käsinkirjoitetuna, valkealla värillä levyllä olevat kappaleet. Tekstipalstan keskellä on neliömäinen mustavalkeakuva bändistä. Kokovartalokuvassa, babin jäsenet seisovat valkean oviaukon edessä. Sisällä olevassa levy pussissa on molemmin puolin konekirjoituksella kirjoitettuna laulujen sanat. Sivuala on jaettu vapaamuotoisiin palstoihin. Palstat ovat kuin saksittuja paperisaukaleita. Palstat ovat vuorotellen mustia ja valkeita. Kannen on suunnitellut M&Co. New York.

Ne Luumäet (1986)

Tämä levyn kansi on lähes suora kopio Ramonesin Rocket to Russia albumista. Jyrkkäsävyydessä mustavalkeassa valokuvassa tiiliseinänsä nojaa on tiukkailmeinen bändi. Yhtyeen nimi on punaisella koko kannen leveyden täyttävällä versaalilla tekstillä. Takakansi lainaa taas Ramonesin Pleasant Dreams takakantta. Mustan kannen keskellä on käsinkirjoitetuna kappaleiden nimet. Teksti muodostaa kapean palkin, joka yltyä ylhäältä alas. Palkin keskellä on Ne Luumäkien vaakuna. Selkeä imitaatio Ramonesin vaakunasta, joka löytyy kakosalbumin, Leave Home:in takakannesta. Levyn sisäpussin molemmin puolin on ilmeisesti painettu laulujen sanat. Pussi on mustavalkoinen. Laulujen sanat on kuvitettu karikatyyrimaisilla tussipiirroksilla.

HEIKO LUUMÄKI: Kiviä
Jory Luumäki: Lajua
Kari Luumäki: Basso
Kalde Luumäki: Rummut
Tuottajat: Ne Luumäet
Äänittäjä: Lun
Miksaus: K. Kilen
Kannet: Kaide ja Heiko
Pitrokset: Heiko
Kalldi silvetykset: RAMONES
Sanat: NE LUUMÄET
Kitokset: Johnny, Joey, Dee, Dec, Tommy, Marilyn, Richie, Kellon, Toni, Mikko T., K. Mikko, Kosonen, Kai ja Susanne.

SAM PANI KAI JOTAIN JUOMAANI
 Sam pani
 Sam pani kai jotain juomaani
 Sam pani
 Verne yö ukkona taas
 Itämaani ravintolaan
 Tarjoilja
 Pulo Coca-Colaa ja viinaa vaan
 Läkönt jalkoon odottamaan
 Ne haisee... päälle
 Mä laulen
 Mä laulen
 Sam pani kai jotain
 Sam pani kai jotain juomaani
 Sekoanko kiroien
 Kiroanko nyt seköien
 Jotain tapahtuu
 Jee mä juureksien meeni saan
 Tuon juon juon juon illä
 Emmä sä... mut tuo yhtei viä
 Mä laulen
 Mä laulen
 Sam pani kai jotain
 Sam pani kai jotain juomaani
 No jopa teki hauskan kepposen
 Laitto laan hippusen
 Ja mä sekoan
 No antaa ihmisten tajottaa
 Sam pani jotain kai mun juomaani
 Emmä sä... nyt tuo yhtei viä
 Mä laulen
 Mä laulen
 Sam pani kai jotain...

SIINÄ ON PUNK KARI
 No Parasilla lapset lähtee surffaamaan
 Meren rantaan
 On surffauslaivat
 Ja lauantana diskoteekki go go
 Mut hän ei jäädi voi
 Nyt on pako päästä pois
 No Hetimitusuhin kaikkee on
 Ou jee, ou jee...
 Siinä on Punk Kari
 Siinä on Punk Kari
 Siinä on Punk Kari...
 No hän on Punk Punk Punk Kari
 Punk Punk Punk Kari...

MÄ HALLUIN RAUHOTTUA
 Kakky-kakky-kakkytynneji tunta aikaa
 Mä halluin rauhattua
 Mitä mä teen
 Hei mihin mä meeni?
 Mä halluin rauhattua
 Hei vie mut Soutulaan
 Ja roudata koneeseen
 Kipi kipi kipi tai sekaisin mä meeni
 Ei toime enää sormet
 Ei toime avotkaan
 Ei ei ei ei ei
 Hei paa mut nukkua
 Ja laualle roudata
 Tippi kipi kipi tai puhun soidaa
 Ei toime enää sormet
 Ei toime vaapaakaan
 Ei ei ei ei ei

SUSSU ON PÄÄNTAKOJA
 Jee-ee-e, tee se vielä uudelleen!
 Jee-ee-e, tee se vielä uudelleen!
 En saa kinni saa
 Jään sun jälkeesi
 Vain haudata on sua kutsua
 Kun tait päätisi
 Susu on pääntakija
 Se kuulee suvasaa
 Tee se vielä uudelleen
 Jee-ee-e! Jee-ee-e!
 Pääntakija, pääntakija

NAULAPÄÄ
 Kappas kappas
 Tuie messin
 Tuie saa
 Ootetaan
 En haluu olla nauia päässä
 Nyt on nainen mun elämäsi
 En haluu olla nauia päässä
 Sanaa noutaja on nyt tössä
 P-O-P-I
 Ne haukkuu mua hölmöksi

EUROB
 SIN-1033
 SIC-1032

OMAKUSTANNELEHTIEN VISUAALINEN ILME

”Hilsettä tehtiin tussilla ja huojuvalla vapaalla kädellä”

”Käsin tekeminen oli myös käytännöllistä. Paperia ja kynä – siinä kaikki mitä tarvittiin kirjoittamiseen, latomiseen, asemoimiseen ja taittamiseen. Saksien ja liiman ohella. Kesti kohtuuttoman kauan ennen kuin siirryttiin ennen kouluikää opitusta leikkaa ja liimaa –tekniikasta modernimpiin tekotapoihin. Tai opittiin mitään valokuvien käyttämisestä, oli kyse sitten niiden rasteroinnista tai tekijänoikeuksista. Tsori.” (Miettinen 2008, 8)

Omakustannelehtien ulkoasu tiivistyy hienosti tuohon Hilse-lehden tekoa kuvanneeseen lainaukseen. Saksit, liima, tussi ja kirjoituskone tuntuvat olevan käytetyimmät työkalut muissakin lehdistä. Taitollisesti lehdet ovat tiiviitä. Kaikki mahdollinen tila on käytetty. Asiaa on hengästymiseen asti. Esimerkkinä Laama nro 10 vuodelta 1985

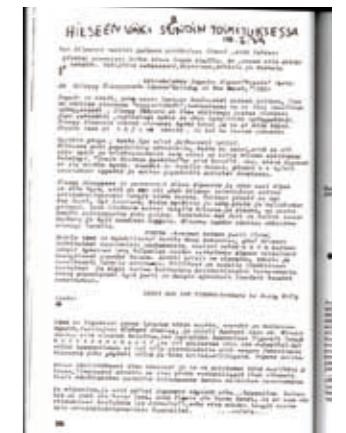
”Yksi Hilseen ominaisista piirteistä oli sivutilan huolellinen täyttö, painopinta-alan maksimaalinen hyväksikäyttö – hukkatilaa ei suvaittu. Koska päätoimittaja tusseineen vastasi lehden lopullisesta kuosista ja lopullinen kuosi usein valmistui yksinäisinä, myöhäisinä, joskus vähän levottomina yön pimeinä tunteina, ajautuu edellä mainittu tussi välillä paikkoihin, joihin sillä ei välttämättä olisi ollut asiaa. Hilseen marginaalit, kuvatekstit, myöhemmin jopa maksetut mainokset joutuivat usein päätoimittajan vandaloimiksi. Ja usein yön viimeisimmät taitot saivat sangen psykedeelisiä, jopa huolestuttaviakin muotoja.” (Miettinen 2008, 22)

Myös Kaaos -lehdessä hallittiin tuo psykedeelinen taittotyyli. Esimerkkinä olevassa Kaaoksen numerossa 10 vuodelta 1984 lehden pääkirjoituksen saksit palstat on liimattu toisten lehtileikkeiden päälle. Oikean puolen kuvastakaan ei juuri saa selvää.

Jos taitto ei helpota lukijaa, niin ainakin Hilseessä viidennessä numerossa kohdattiin myös painoteknisiä ongelmia. ”Asiallisia juttuja (lähinnä Siukosen, Lehtisen), mutta myös paljon tilitystä ja huomattavan sekava ulkoasu. Sekavuutta lisäsi sängen vaatimaton painojälki, joka teki joidenkin lehtiyksilöiden tekstistä liki lukukelvotonta. Käytössä oli parempia valokuvia kuin koskaan, mutta vaatimaton tekniikka ei yltänyt näiden historiallisten dokumenttien taiteelliselle tasolle.” (Miettinen Kimmo 2008, 74)

Vuonna 1994 elettiin jo tietokoneaikaa, mutta Toinen vaihtoehto -lehti kärsii, Hilseen tavoin, painoteknisistä ongelmista. Edellisellä sivulla olevasta Kaaoksetakin voi nähdä painotekniset ongelmat vasemman sivun alalaidasta. Esimerkkilehdiksi valitsemissa julkaisuissa tekstit on pääasiassa kirjoitettu kirjoituskoneella. Hilseeseen konekirjoitettuteksti ilmestyi pakonsanelmana kuudennessa numerossa vuonna 1979. Lehden painopaikka oli vaihtunut kolmannen kerran. ”Kun lehtirievun kanssa oltiin painopaikassa, ilmeni, että sivumäärän piti olla neljällä jaollinen. Siksi paikanpäällä opeteltiin käyttämään sähkökirjoituskonetta ja raavittiin kasaan pari lisäsivua” (Miettinen 2008,107)

YY-KAA-KOO-NEE –KIRJAN SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

TUNNELMA JA VÄRIT

Kirjan tunnelma on eteenpäin rullaava. Taitolliset ratkaisut pyrkivät dynaamiseen vaikutelmaan ja helppoon luettavuuteen. Valokuvat luovat kirjalle vahvan visuaalisen tunnelman.

Kirja on yleisilmeeltään lähes mustavalkea. Paperi, tyhjä tila ja musta teksti luovat perusrytmin ja väriskaalan. Tehosteväriä käytetään keltaista (100%). Keltaista esiintyy pääasiassa liu'utettuna ja sekoittuneena mustaan. Gradient -efektin tarkoituksena on imitoida huonolaatuista kopiota. Myös kirjan sivunumerot ovat ”liattua” keltaista.

Tekstipalstat muodostavat harmaita alueita. Harmaata väriä käytetään harkitusti palkkeina tai graafisissa elementeissä.

Hillityllä väripaletilla taitto pysyy kasassa, eikä yleisilmeestä tule liian kikkaileva. Valokuvat ovat pääasiassa värillisiä. Runsaat valokuvakollaasit tuovat runsautta ja väriä koko kirjan ilmeeseen.

KIRJAN MUOTO

Kirjan täytyy tuntua kädessä kirjalta. Kirjan sivun koko on 232 (k) x 204 (l) millimetriä. Kirjaan tulee noin 300 sivua. Kirjassa on kovat kannet.

TYPOGRAFISET RATKAISUT

TEKSTITYYPPIEN VALINTAPERUSTEET

Kirjan typografia tukee sisältöä ja luo sille rytmiä.

Omakustannelehdet kirjoitettiin yleensä käsin tai lähipiiristä löytyvällä kirjoituskoneella. Kun nykyään halutaan päästä ennen tietokoneita hallinneeseen tunnelmaan, monet musiikkikirjat, erityisesti punkrockia käsittelevät, käyttävät fontteja, jotka on alunperin suunniteltu kirjoituskoneille. Nostalgisoinnin lisäksi konekirjoitusfontin valinnalla pyritään usein kokeelliseen ulkoasuun, joka sopiikin hyvin fanzineille, omakustanteille ja rosoiselle musiikille.

Tunnetuin kirjoituskoneelle suunniteltu kirjaintyyli on nimeltään Courier, jonka Howard Kettler suunnitteli vuonna 1955. Courier on yksi maailman tunnetuimmista fonteista. Howard Kettler suunnitteli sen IBM:lle. Lähes jokainen tunnistaa fontin koska se suunniteltiin kirjoituskoneita varten. Tyypillinen piirre vanhoissa kirjoituskoneefonteissa on se, että jokaisella kirjaimella on yhtä paljon tilaa ympärillään riippumatta minkä levyinen itse kirjain on. I -kirjaimella on yhtä paljon tilaa kuin m -kirjaimella. Tämä periaate määrittää sen miltä Courier näyttää. Kirjoitettuna rivit näyttävät reikäisiltä. Courier yhdistetään usein sähkösiiniin ja virallisiin asiakirjoihin. Sitä on käytetty pitkään myös erilaisissa suunnittelutarkoituksissa esimerkiksi mainoksissa jotka käsittelevät erilaisia viestejä, sähköitä, kirjeitä ja niin edelleen. (<http://www.linotype.com/49150/courierbylinotype-family.html#>)

Kirjoissa ja aikakauslehdissä käytettäviä kirjaintyyliä täytyy olla riittävän monta, jotta

tekstin eri osat hahmottuvat selkeästi. Perinteisesti kirjojen ja aikakauslehtien leipätekstityypiksi on valittu antikvatekstityyppi. Antikvat on suunniteltu pitkiin teksteihin ja ovat tästä syystä helposti luettavia. Toisaalta moderni kirjallisuus käyttää myös groteskeja leipätekstissään ja pyrkii valinnalla viestimään nykyaikaisuuttaan. Vaihtoehtoisesti otsikot ja kokeellisempi suunnittelu sallii luovan fonttien käytön, varsinkin kun niitä käytetään isossa koossa. Aikakausi- ja sanomalehdissä käytetään sekä antikva- että groteskifontteja. Antikvat leipätekstissä ja groteskit otsikoissa. (<http://www.linotype.com/2227/bookmagazine-fonts.html>)

KIRJASSA KÄYTETYT TEKSTITYYPIT

Haluan, että yy-kaa-koo-nee -kirja ei toista kaikkia punkrockkirjojen kliseitä. Mielestäni konekirjoitusfontteja on käytetty jo liikaa ja tästä syystä lähdin etsimään vaihtoehtoja.

Päädyin, eri vaihtoehtoja pohdittuani, käyttämään Berthold City nimistä fonttia kaikissa muissa teksteissä paitsi otsikoissa. Fontin on suunnitellut saksalainen Georg Trump vuonna 1930. Berthold City oli hänen ensimmäinen suunnitelmansa kirjaintyyppi.

Georg Trump oli graafinen suunnittelija, typografi, kirjainsuunnittelija, taidemaalari ja opettaja. Berthold City fontti suunniteltiin Berthold valimolle aikana jolloin egyptienne -tyyli (engl. slab serif) eli renessanssia. Kirjain muodot ovat kapeita, pitkiä ja suorakulmaisia. Berthold City sopii parhaiten mainoskäyttöön ja näyttötyöskentelyyn, jossa sen tunnusomaista luonnetta voidaan käyttää hyödyksi huomion herättämisessä. (<http://www.linotype.com/601/georgtrump.html>)

EGYPTIENNE FONTIT

Kirjassa käytetty kirjanmalli Berthold City on vahvapäätteisiä antikvoita muistuttava egyptienne. Nimitys egyptienne tulee Napoleonin Egyptiin tekemästä sotarekkestä ja sen Ranskassa aiheuttamasta innostuksesta. Englannin kielessä egyptienneä kutsutaan kuvaavammin slab serif. Slab tarkoittaa laattamaista. (Itkonen 2004, 37)

Egyptiennet ovat lähes tasavahvoja ja niiden x-korkeus on suuri. Ne ovat groteskikirjainten esiaste, kun päätteet jätetään pois tuloksena oli groteski (Itkonen 2004, 37). City (1930) on syntynyt samaan aikaan kuin geometriset groteskit, kuten esimerkiksi Memphis (1929), Beton (1930), Stymie (1931) ja Rockwell (1934). (Itkonen 2004, 37)

Egyptiennien tunnusmerkkejä ovat kontrastitomuus, suora akseli, paksut päätteet ja suorakulmainen päätteiden liitos. Lihavimmista versioista saa näyttäviä ja tehokkaita otsikoita. Normaalivehvaiset leikkaukset ovat varauksin käyttökelpoisia leipätekstiinkin. Pitkissä teksteissä vahvat päätteet saattavat rasittaa lukijaa. (Itkonen 2004, 38)

Hankin itselleni LinoTypen nettikaupasta koko Berthold City paketin. Siinä on kuusi erilaista leikkausta: Light, Light Italic, Medium, Medium Italic, Bold ja Bold Italic. Valitsin Berthold City Lightin leipätekstikseni, Mediumilla erotin sitaatin alussa sen kertojan ja Boldia käytin ingressissä ja erilaisissa tekstinostoissa. Leipäteksti vaati muokkaamista ja parantaakseni luettavuutta muokkasin Indesignin sana- ja merkkivälejä. Harvensin tekstiä reilusti. Kirjasimen voimakkaasta pysyvuunnaisuudesta ja kapeudesta johtuen suunnittelin käyttäväni kapeaa, sanomalehtimäistä palstoitusta. Tällä

Tekstityypin valintaa varten tein useita testiliuskoja, joiden avulla erilaiset fonttien ja kokojen toimivuutta on helpompi vertailla.

tavalla muovasin luettavuutta paremmaksi. Tekstimateriaali on suhteellisen lyhyttä ja suurimmalta osin haastattelun muotoon kirjoitettua. Tekstin pätkittäisyys helpotti lukemista, vaikka tekstityypin valinta oli suhteellisen erikoinen.

Kapeat palstat ja palstojen luoma voimakas tumma linja alkoivat kuitenkin häiritä minua. Minua oli kehoitettu miettimään tarkat perustelut kirjain valinnalleni ja vaikka olin niitä mielestäni löytänytkin alkoi valintani tuntua epäonnistuneelta.

Ensimmäisenä otsikkofonttina käytin Adoben Calcite Pro nimistä kirjaintyyliä. Siinä kirjainten sisätiloissa on samanlaista kulmikkautta kuin Berthold Cityssä. Toinen ohjaajistani, Tuomas Jääskeläinen, sanoi sen muistuttavan liikaa 90-lukua, teknoa ja FACE -lehteä. Kirjaintyyli oli suunniteltu vuonna 1997 ja selkeästi viesti aikaansa. Kirjain valinnan viesti oli todetusti kokonaisuudessaan väärä. Tuomas totesi, että City olisi kiinnostavampi valinta otsikoihin. Luovuin Calcite Prosta. Loppuratkaisuna kirjassa käytettyä otsikkotekstityyppiä on siis nimeltään Berthold City.

City kuten Courierkin ovat egyptienne fontteja. Tällä viittauksella on myös merkitystä siihen miksi alunperin päädyin valinnassani Cityyn. Se muistuttaa kirjoituskonefonttia, kuitenkin olematta sellainen.

PALUU KLASSISEEN

Olin tilanteessa, jossa tarvitsin uuden leipätekstifontin. Tein lisää kirjaintyylikokeita sijoittamalla puhtaalle arkille, saman levyisille palstoille erilaisia kirjaintyyliä. Hain kirjaimia koulun fonttikirjoista ja eri fonttikaupoista netissä. Lino-

Typen kirjoihin tarkoitettuja fontteja selatessani huomasin Trump Mediaeval -fontin. Georg Trump suunnitteli tämän kirjainperheen vuonna 1954. Fonttia käytettiin paljon kirjoissa sen vahvojen päätteiden vuoksi. Mediaevalia pidetään Trumpin parhaana työnään. Trump Mediaevalia voiteneen sanoa klassiseksi antikvaksi. Siinä on jotakin samankaltaisuutta 1540-luvulla suunnitellun Garamondin kanssa, mutta Trump Mediaeval erottuu positiivisella luonteikkoudellaan. Sen kirjaimet ovat hieman kavennettuja, klassisen antikvan oloisia, mutta kaarevuutta on leikattu. Tämä pieni särmikkyys ja rapsakkuus teki siitä minulle mielenkiintoisen. Hain sille vertailtavaksi samanolosia fontteja ja huomasin, että Trump Mediaeval oli digitoitu ja muotoilu uudelleen. Uudelleen suunnittelun oli tehnyt Linotypen taiteellinen johtaja Akira Kobayashi vuonna 2006. Uudelleen suunnittelun jälkeen fontti oli saanut myös päivitetyn nimen: Trump Mediaeval Office Family.

Uudelleen suunnittelun syynä oli se, että nykyisin yhä useampi teksti luetaan suoraan näyttöltä tai halvoilla tulostimilla printattuina. Tarvitaan selkeitä ja helposti luettavia fontteja. Trump Mediaeval Office Family on kaksi lihavuutta ja molemmilla on oma kursivansa.

Uudelleen suunnittelussa pidettiin tärkeänä, että lihavuudet harmonisesti yhdessä. Kaikilla numeroilla, matemaattisilla merkeillä, valuuttasymboleilla on sama leveys. Tällä pyrittiin selkeyteen. Avoimuudella ja yhdenkirjaintyyppien eri merkien erottuvuudella toisistaan legibility (Itkonen 2004, 62) on merkitystä myös siinä, että kaikilla perheen kirjaimilla on sama x-korkeus ja versaalit ovat myös keskenään saman korkuisia. (<http://www.linotype.com/137452/trumpmediaevaloffice-family.html#>)

Kirjassa käytetyt tekstityypit. Käsinkirjoitetut tekstit on kirjoitettu lyijykynällä. Sivunumeroiden kirjaintyyli on tarkoituksellisesti valittu musiikkityyliin sopivaksi. Trashedissa on käsin tehdyin makua ja se toimii graafisten elementtien tavoin elävöittäjänä. Sivunumerot ovat aina kelta-mustia.

Otsikko:
Berthold City Bold 70pt

Pikku otsikko:
Berthold City Mediun 50pt,
52pt

Ingressi:
Berthold City Mediun 11pt,
3,8mm

Leipäteksti:
Trump Mediaeval Office
Regular 8.5pt, 3,8mm

Kuvateksti:
Berthold City Light
7.5pt, 3,8mm

Sivunumero:
TRASHED Regular 48pt

Ramones

Hey Ho Helsinki

Kun haluaa, että homma toimii, on parasta tehdä se itse. Tämä ajattelumalli on antanut punkrockille aitouden ja omatoimisuuden piirteen.

Biisit olivat nopeita ja lyhyitä, mutta niissä oli tarttuvat kertosäkeet. Sanoitukset olivat amerikkalaisen mittaapuun mukaan pöyristyttyviä, käsitellen esimerkiksi liiman haistelua, moottorisahamurhia ja henkistä sekasortoa. Musta huumori pursusi rivien välistä, mutta ennen kaikkea tekstit olivat tiiviitä.

Suomen rock-kulttuuri muuttui pysyvästi 16. ja 17.5.1977. Ramones esiintyi tuolloin ensi kertaa Suomessa. Ensin Helsingin kulttuuritalolla ja seuraavana päivänä Tampereen tekulla

ALUSSA PUNK TARKOITTI
MUSIIKIN KAUTTA ILMAISTUA
SUUREMMASTA ELINVOIMAA,
JOSSA OLI KYSE
SÄÄNTÖJEN RIKKOMISESTA:
ETTEI NIIDEN TARVIMMUT
AINA ODOTTAA, ETIÄ MUUT
KÄSKEVÄT, VAAN NE SAATTOIVAT
PÄÄTTÄÄ OMAN ELÄMÄN
SUUNNAN IHAN ITSE.

48

16 mm

15,2 mm

24 mm

TAITTO

Parhaiten aikaa kestäneissä kirjoissa on yksinkertainen, selkeä ja konstailematon taitto. ”Taittajan tärkein tehtävä on edesauttaa viestin perillemeno a mahdollisimman miellyttävässä graafisessa muodossa. (Juholin, Loiri 2006, 30)” Kirjassa käsiteltävä musiikkityyli kannustaa sirpaleiseen ja epäjohdonmukaiseen taittoon seuraamaan aikaisemmin tehtyjä punk -kirjoja. Oma ohje- nuoranani oli ensisijaisena pyrkimys yksinkertaisuuteen. Yksinkertaisuuteen lisätään elementtejä ja kuvia tarpeen mukaan, jotta taitosta saadaan visuaalisesti kiinnostava ja lähtökohtaisesti toimiva.

Poimin kirjaan genren tunnistamia elementtejä. Kirjassa on tarkoituksellisesti vähän kikkailua. Liiallinen kikkailu tekee kirjasta huonosti aikaa kestävä ja vähentää kirjan luettavuutta. Kirjan keskeisiä taitollisia ajatuksia, yksinkertaisuuden lisäksi on hallittu tyhjän tilan käyttö ja moniuloitteisuus. Kirjan rytmiä oli rakentamassa tekstissä tapahtuva dialogin ja kerronnan vuorottelu. Kerronnallinen osuus on kahden palstan levyistä ja dialogi on jaettu kolmelle palstalle. Dialogia on enemmän kuin kerrontaa. Tuolla jaotelulla lukija hahmottaa osat ja taitto tuli elävämmäksi.

Taittoon tuo vaihtelua ja rikkonaisuutta siellä täällä olevat käsinkirjoitetut nostot. Käsinkirjoittaminen pohjautuu tyyllillisesti omakustannelehtiin. Lehdet tehtiin pienellä budjetilla ja kirjoitettiin siitä johtuen usein käsin tai kirjoituskoneella. Taitto tehtiin leikkaa-liimaa periaatteella.

Jouduin miettimään sopivaa käsinkirjoitus-tyyliä. Kirjoitus ei saa olla liian mietittyä tai tyyllitetyä. Päädyn sanelemaan haluamani tekstit veljelleni, joka kirjoitti tylsällä lvoivkynällä.

Annoin hänelle ohjeeksi kirjoittaa tikkukirjaimilla, kirjaimien kooksi toivoin noin yhtä senttiä ja ”palstan leveydeksi” noin kymmentä-viittätoista senttiä.

Valmiit käsinkirjoitetut tekstit skannasin ja käsittelin taittoon sopivaan muotoon. Pätkin niitä tarpeideni mukaisiksi koneella ja sijoitin tarvitsemiini paikkoihin. Käsinkirjoitetut nostot ovat kirjassa rytmillinen elementti.

Leikkaaminen ja liimaaminen toteutui väliotsikoissa. Tein photoshopissa rasteripohjan, jolle kirjoitin tekstit. Tulosteesta leikkasin sopivan kokoisia suikaleita. Skannatut suikaleet sijoitin taitossa oikeille paikoilleen.

Taittopohja

Taittopohjan suunnittelussa pääsin alkuun päätettyäni leipätekstin koon ja tekstityypin. Leipätekstin rivin väliksi tuli kokeilujen kautta 3,8 millimetriä.

Sopusuhtainen palstaväli on yhtä suuri tai mieluiten hiukan suurempi kuin tekstissä käytetty rivinväli (Itkonen 2004, 79). Tuota ja Jürgen Sannidesin ohjetta noudattaen palstaväli muotoutui kaksi millia leveämmäksi kuin riviväli.

Käytin palstoituksen suunnittelussa apuna Andrew Haslamin kirjaa Book design. Löysin sieltä hyviä ohjeita taittopohjan suunnitteluun. Päädyin jakamaan pohjan seitsemään palstaan. Näin sain vaihtelua taittooni. Usea kapea palsta mahdollistaa vaihtelevan taiton. Taittopohjani on ehkäpä liian tiukkaan suunniteltu ajatellen verrokkimateriaalina toimineita omakustannelehtiä, mutta mielestäni hyvä pohja antaa ryhtiä koko kirjalle ja pitää sen linjakkaana. Koko kirja on taitettu samalla taittopohjalla.

24

19 mm

Himanes. Tässä ylinpänä oleva taitto on kolmas versio. Graafisena elementtinä käytin diagonaalia raidoitusta, joka imitoi Converse -tossun jäljestä löytyvää raidoitusta. Kokonaisuus viesti kuitenkin liikaa 90-lukua. Raidoitus toi mielikuvan teknomusiikista.

Keskimmäisessä versiossa pääkohdat ovat lähes kohdallaan. Ingressin tasaus ja sen reunan portaitaisuus kuitenkin häiritsivät.

Aiin aukeama on lopullinen kirjaan päätynyt kokonaisuus. Aukeamassa on ilmavuutta ja liikettä. Otsikko ja ingressi ovat yhdistettävissä toisiinsa. Leipätekstistä erottaa puhujan. Myös dialogi erottuu kerronnasta.

Ramonesin rokkikoulu

Ramones oli hankittu se pentu-ikästä ja Dee Deen pöytälaulu ei ollut pelkällä tavallaan ja muutamilla muilla kitaroilla, mikä ei välttämättä ollut järkevää. He Ramones kukaan ei ollut kukaan muukaan, mikä ei välttämättä ollut järkevää.

Legy McNeil: "Kukaan ei ollut kukaan muukaan, mikä ei välttämättä ollut järkevää, vaan se oli vain yksi niistä, jotka eivät olleet kukaan muukaan." **7**

Yhdessä 1970-luvun rockin ja muusikoiden kanssa, Ramonesin musiikki oli yksinkertainen ja suoraviivainen, mikä ei välttämättä ollut järkevää, vaan se oli vain yksi niistä, jotka eivät olleet kukaan muukaan." **7**

Yhdessä 1970-luvun rockin ja muusikoiden kanssa, Ramonesin musiikki oli yksinkertainen ja suoraviivainen, mikä ei välttämättä ollut järkevää, vaan se oli vain yksi niistä, jotka eivät olleet kukaan muukaan." **7**

Ramones vuonna 1974 ja 1977 Ramonesin ensimmäinen levy, Ramonesin ensimmäinen levy, Ramonesin ensimmäinen levy, Ramonesin ensimmäinen levy.

Myös Ramones-lahtoukeama vaati monta yritystä kunnes se löysi kirjassa olevan muotonsa. Ylimmässä versiossa on käytössä hieman erilainen taittopohja. Myös tekstityypit ovat erilaisia lopulliseen verrattuna.

Keskimmäisessä on vielä väärä otsikofontti eikä kerrota dialogia pysty erottamaan leipätekstissä.

Lopullisessa versiossa kaikki elementit ovat oikean kokoisia ja tyhjä tila toimii hienosti.

KUVITUS

Ramones tunnetaan logostaan. Myös suomalaiset ramopunbändit ovat mukailleet tuota logoa eritavoilla, tehneet siitä oman versionsa. Myös tätä kirjaa varten on tehty siitä uusi versio. Ramones käytti oman logonsa pohjana Yhdysvaltojen sinettiä. Suomalaiset bändit siten luonnollisesti logonsa pohjana Suomen vaakunaa. Molemmilta löytyy sopiva mailapeli: baseball ja pesäpallo. Suomessa Ne Luumäet lisäsivät leijonalleen myös rullalaudan. Ramonesin jäsenien pukeutumistyyli oli suunniteltua. Kokonaisuuteen kuuluivat kankaasta tehdyt koripallotossut, Converse. Myös tällä tossumerkillä on oma logonsa, josta löytyy samoja elementtejä sinetin kanssa: ympyrä ja tähti. Näitä asioita soveltaen suunnittelin oman versioni Ramonesin vaakunasta.

Arturo Vega oli meksikolainen taidemaalari ja impressaari, joka näki Ramonesin ensimmäisen kerran Performancessa ja ryhtyi yhtyeen valomieheksi ja graafiseksi suunnittelijaksi. Hän suunnitteli Ramonesin logon –presidentin vaakunan parodian, jossa kotkalla on kynsissään baseballmaila ja nokassaan nauha, jossa lukee ”Hey ho, let’s go”.

”Hain voimakasta, aito amerikkalaista tunnelmaa” Vega kertoo logosta. ”Ensimmäisellä Washingtonin –käynnilläni minuun teki suuren vaikutuksen kaikki se virallisuus: kaikkialla oli lippuja ja kotkia. Tein logoa täällä, ja Joey halusi nuolien tilalle jotain muuta. En tiennyt , että Johnny oli baseballhullu. Joey varmaan tiesi. Toinen tärkeä päätös oli kenen nimi tulee ensin. Joey kuulosti liian italialaiselta, Dee Dee on kuin jokin sarjakuvahahmo, Tommy taas oli liian söpö, joten Johnny pääsi ylimmäiseksi” (True 2005, 41-42). Ramonesin logon esikuvana toimi Yhdysvaltojen

sinetti. Ensimmäinen sinettiä käyttänyt presidentti oli Rutherford B. Hayes. Sinettiä käytettiin kutsuissa ja presidentin lipussa. Harry S. Truman suunnitteli sinetin uudelleen vuonna 1945 lisäämällä siihen tähtikehän. Kehällä on 50 tähteä, yhtä paljon kuin Yhdysvalloissa on osavaltioita. Kotka siirrettiin katsomaan itsensä oikealle puolelle ja se muotoiltiin enemmän heraldisia periaatteita noudattavaksi. (<http://en.wikipedia.org>)

SUOMEN VAAKUNA

Suomen vaakunan syntyhistoria on osittain tuntematon. Ensimmäisen kerran sen tiedetään esiintyvän Kustaa Vaasan 1580-luvulla valmistuneessa hautamonumentissa Upsalan tuomiokirkossa. Siinä muodossa se on omaksuttu itsenäisen Suomen vaakunaksi vuonna 1917. Tätä ennen vaakunaa käytettiin Ruotsin valtakunnan Pohjanlahden itäpuolisten alueiden tunnuksena vuoteen 1809 ja sen jälkeen keisarillisen Venäjän Suomen suuriruhtinaskunnan vaakunana (Sisäasianministeriö . (<http://www.intermin.fi>).

CONVERSE

Chuck Taylor All-Stars tai Converse All-Stars tai vielä lyhyemmin ”Chuck’s” ovat kankaasta ja kumista tehdyt kengät, jotka ovat valmistusmerkiltään Converse. Kengät suunniteltiin ensimmäisen kerran vuonna 1917.Tossut eivät saaneet huomiota ennen kuin koripalloilija Chuck Taylor alkoi käyttämään niitä. Hänestä tuli merkin tunnushahmo, kenkä nimettiin hänen mukaansa ja hänen nimikirjoituksena laitettiin nilkassa olevaan merkkiin. (<http://en.wikipedia.org>)

Arturo Vega: "Tältä alkuperäinen logo näytti Ramonsein toisen albumin Leave Home:n takakannessa. Se on tehty ennen tietokoneita. Siinä oli paljon leikkaamista ja liimaamista."

Tällaisena Ramonsein logo on muun muassa t-paidoissa.

Yläkulmassa on Yhdysvaltojen sinetti, joka toimi Vegan alkuperäisenä innoittajana.

Vasemmalta: Converse, Ne Luumäet ja Pojat.

Luonnos kirjan kuvituksena käytettävästä leijonahahmosta. Tulostin ensin internetistä löytämäni Suomen vaakunan sekä hyppäävän rullalautailijan kuvan. Näiden kuvien ja valopöydän avulla muokkasin ne omaan logokuvaani sopivaksi. Pyrkimyksenäni oli tehdä logo, jossa on selvät viitteet lähtökohtiinsa, mutta se ei saa olla liian pikkutarkka. Lopullinen logo on tehty harmaasta kartongista leikkaamalla ja teippaamalla. Skannattuani eri osaset yhdistin ne tietokoneella oikeisiin paikkoihinsa. Logossani on räyhäkkyttä, liikettä ja huumoria.

VALOKUVAT

Valokuvien tehtävänä on viedä tarinaa eteenpäin, toimia vahvoina visuaalisina elementteinä ja yksinkertaisuudessaan dokumentin tavoin kertoa miltä bändit näyttävät ja millainen tunnelma ramopunkkiin liittyy.

"Kuvan tarkoituksena on usein selvittää ja selittää asioita, joita tekstissä käsitellään. Lisäksi kuvan tehtävä on myös taiton eli julkaisun tai jutun kokonaisilmeen jäsentäminen. Tällöin kuva jakaa jutun osiin, mikä helpottaa kokonaisuuden hahmottamista. Kuvan tehtävä taitossa on myös lukijan "pysäyttämisen" ja hänen huomionsa kiinnittäminen juttuun tai aiheeseen." (Juholin, Loiri 2006, 53)

Osakuvista on teknisesti huonolaatuisia tai tiedostokooltaan liian pieniä esimerkiksi koko aukeaman kokoisina käytettäviksi. Tällaisissa tilanteissa hyödynnän punkkirjojen rosoisuutta ja teen kuvista erilaisia yhdistelmiä.

Valokuvat tulevat genren sisältä. Kirjan kirjoittaja on kuvannut osan kuvista, muut tulevat bändeiltä ja alanharrastajilta. Ramones osuuden kuvat tulevat bändin edustajalta. Konseptissa käytän osittain vain näyttökuvia havainnollistamaan alkuperäisiä kuvia. Kaikki konseptin valokuvat ovat tässä vaiheessa ilmaisia annettuja. Koska aikakauteen kuuluivat omakustanne-lehdet, pyrin kääntämään amatöörikuvat kirjassa tyylliseksi eduksi.

Kuvamateriaalin valitsemisessa ja kuvankäsittelyssä oli paljon työtä. Tein kuvatoimittamisen ja -käsittelyn itse, koska silloin olin parhaiten sisällä millaista materiaalia kirjaan on tarjoilla.

"Kuvavalinnan tulee lähteä jutun ideasta, toisin sanoen kuvan tai kuvituksen on liityttävä juttuun. Kuva ei saisi olla pelkkä koriste tai palstan

täyte. Kuvalla tulisi olla aina jokin viesti, joka halutaan välittää lukijalle. Reportasikuva, vaikka laadultaan heikkokin, sisältää vahvan viestin ja tarinan." (Juholin, Loiri 2006, 54)

Kuvavalikoima ei mielestäni, ainakaan alkuvaiheessa, ollut kovin syväkuvaa. Ohjeistin kirjoittajaa toimittamaan myös pystyruutuja sekä yksityiskohtakuvia. Suurin osa kuvamateriaalista oli vaakakuvia, joissa keikalla oleva kitaristi tai basisti soittaa jalat levällään ja soitin on sommiteltu kuva-alalle diagonaaliin. Ymmärrän, että kyseessä on tälle musiikkityylille tyypillinen soittoasento, mutta variaation vuoksi kirja tarvitsee muunlaisiakin valokuvia. Vaihtelua tuovat kuvat jotka on kuvattu erilaisista kuvakulmista ja eri etäisyyksiltä.

Suurin osa valokuvista on fanien kuvaamia keikkatalointeja. Useimmiten kuva on rajattu vaakaruuduksi.

Ramonesin ensimmäisen Suomen vierailun, Tampereen keikan, kuvat olivat erittäin huonolaatuisia. Jotta sain niistä toimivan ja yhte-neväisen kokonaisuuden käänsin ne mustavalkoiksi, pienensin ne sopivan kokoisiksi ja lisäsin niihin nostalgiset valkeat reunat. Varjoilla kuvista saa kolmeulotteisen vaikutelman.

Osa kuvista oli valmiiksi mustavalkoita. Tässä on esimerkkinä hieno ja tunnelmallinen valokuva.

"Puukkosyväyksessä" valokuvan tausta poistetaan kuin saksilla leikaten.

KIRJAN KANNET

Kirjan kannet ovat ensimmäinen asia, jonka ihminen havaitsee myyntitelineessä. Sen jälkeen hän ottaa kirjan käteensä tai siirtyy katsomaan jotakin muuta. Kannella on tärkeä rooli huomion herättäjänä. Kannen on tyylillisesti viestittävä kirjan sisällöstä ja saada lukija kiinnostumaan teoksesta. Hyvä kansi on houkutteleva ja riittävän selkeä. ”Kirjan kannella on kaksi tehtävää: suojella sivuja ja kertoa kirjan sisällöstä. Kirjan kansi on kirjoittajan puolesta tehty lupaus lukijalle. Se toimii houkuttimena kirjan avaamiseen tai ostamiseen” (Haslam 2006, 160)

Kannen suunnitteleminen ei ole helppoa. Huomasin sen opinnäytetyön tekemisen aikana. Kansi tarvitsee sisällön niin tekstin kuin sivujen ulkoasunkin. Se tukeutuu samoihin visuaalisiin viesteihin sisällön kanssa. Suunnittelin ensin periaatteet kirjan taittamiseksi, värit ja elementit.

Ensimmäisen kansiluonnoksen tein vasta tehtyäni muutaman aloitusversion kirjan sisäisivuista. Lähetin kansiversion nähtäväksi kirjoittajalle ja palautepostina tuli tyrmäys. Jari Marjala kirjoitti: ”Kansi: Yksistään Luumäkiä ei kannata käyttää kannessa, vaikka se minunkin suosikki-bändi on ollut. Voitko kokeilla jossakin versiossa, miltä näyttää Nee:n jälkeen kolme pistettä ja huutomerkki? -> Yy-kaa-koo-nee...! Conversen jälki toimii mielestäni hyvin. Kannen kokonaiskuvan kanssa kannattaa pitää mietintämyssyä vielä päässä. Myös värejä. Punainen lämpimänä värinä tulee mulle yhtenä mieleen, esim. nimessä. Kuva-aihe...”

Toinen ohjaajistani, Tuomas Jääskeläinen, ei myöskään innostunut kansi-ideastani. Muun muassa kannen kuvan rasterivarjo oli liian 90-lukulainen. Päätin palautteet saatuani jättää

kannen muhimaan ja jatkoin sisäsivujen suunnitteleminen.

Olin valinnut kirjani tehosteväriksi keltaisen. ”Musta ja valkoinen hallitsevat punkgrafikoita. Tasaisina pintoina käytetyt värit olivat voimakkaita ja kirkkaita (Bhaskaran, Raimes 2007, 164)”. Keltainen ja musta luovat voimakkaan, liikennemerkkimäisen kontrastin. Keltaisen tehtävänä on herättää huomiota ja kirkastaa muuten lähes mustavalkeaa ilmaisu. Sex Pistolsin levyn kansi ”Never mind the bollocks here’s the Sex Pistols” oli taustaväriältään kokonaan keltainen. Musta, valkea, magenta ja keltainen ovat yleisimmät punkrokkiin yhdistettävät värit. Punainen, syaani, oranssi, keltaisin vihreä ovat myös käytössä, mutta pienemmissä elementeissä. Värejä voitiin käyttää myös neonväreinä, jotka olivat painoteknisesti hankalia. (Bhaskaran, Raimes 2007, 164)

Kirjoittaja toivoi myös punaista vaihtoehtoa, mutta minulle punainen ja musta ovat yhdistelmänä liian raskaita. Punainen yhdistyy mielestäni väkivaltaan ja ehkäpä enemmän metallimuusiikkiin.

Saatuani sisäsivut valmiiksi aloin suunnitella kantta. Kannen isoimmaksi kuvalliseksi elementiksi tuli ramopunkkia kuvaava logo. Logo on minun tekemä muunnos Ramonesin logosta. Logo on tehty leikkaamalla harmaasta kartongista. Kannen tausta on kokonaan tasaista keltaista. Tekstit on tehty mustalla. Musta ja keltainen luovat voimakkaan kontrastin. Kansi tuntui kuitenkin väljältä ja tyhjältä. Halusin tehdä kannesta moniulotteisemman. Kirjassa tarinoivat bändit. Halusin heidän näkyvän myös kannessa. Kannesta ei saa tulla liian sekavaa. Kirjani musiikki pyrkii jollakin tavalla ärsyttämään ja aikakauteen kuuluvat omakustannelehdet olivat hälyisiä, tästä taustasta johtuen sijoitin kanteen valkoisia,

Hylkäsin ylimmäisen, ensimmäisenä suunnitellun kansiversion. Siinä oli liikaa 90-luku viitteitä ja vain yksi bändi olisi esillä liian voimakkaasti ja leimallisesti.

Tässä alapuolella olevassa, lopullisessa kansiversionossa, on mukana myös kannen sisäpuolelle taitettavat reunat. Kannen tehtävänä on herättää huomioita ja kertoa kirjan sisällöstä. Voimakas kelta-mustaväri on tietoinen valinta. Valkeiden valokuvien tehtävänä on rikkoa tasaista väripintaa sekä esitellä tarinoiden päähenkilöt.

julistemaisesti käsiteltyjä kuvia artisteista. Osan heistä voi tunnistaa, osan tehtävänä on vain tuoda liikettä ja meininkiä kanteen.

Kirjassa on kovat kannet. Kannot ovat paperilla päällystettyä pahvia. Paperissa on värikuva ja se viimeistellään mattalaminoinnilla. Näin kirjasta tulee kestävä ilman irtonaisia paperisuoja.

ARVIOINTI

Kirjan suunnitteleminen on ollut haasteellinen ja vaikea prosessi. Minulla ei ole varsinaisesti mitään aikaisempaa kokemusta kirjan suunnittelemisesta. Olin onnellinen kun sellainen tuli sattumalta vastaan. Koin tilaisuuden oppia uutta ja vahvistaa niitä taitoja, joita minulla oli jo ennestään.

Halusin, että kirjani ulkoasulla on sama viesti kuin sen tekstillä. Ratkaisuni niin kirjan koon kuin tekstityyppien valinnassa perustuivat tuohon lähtökohtaan. Tekstissä kertojat keskustelevat takahuoneissa ja baareissa. He kertovat polveilevia tarinoita, joissa on huumoria ja kommelluksia. Taittopohjanikin on tuosta syystä polveileva ja muodostaa erilaisia tasoja. Puhe ei ole muodollista ja siksi taittopohjassanikin on tyhjää tilaa ajatuksen ja silmän liikkeille.

Henkilökohtaisena vaikeutena oli se, että nimenomaan suomalainen ramopunk ei ollut minulle kovin tuttua. Olin kuunnellut aktiivisesti Ramonesta, mutta suomalaiset bändit olivat tuttuja vain niminä. Prosessin aikana vierailin myspace-sivuilla ja kuuntelin netistä löytyneitä musiikkinäytteitä. Kävin myös konsertissa kuuntelemassa musiikkia ja tarkkailemassa bändin esiintymistä ja yleisönä ollutta kirjani kohderyhmää. Törmäsin suunnitteluprosessin aikana myös kriittisesti esitettyyn väittämään, että minulla ei ole kykyä tehdä kirjaa ramopunkista, koska en ole riittävän sisällä genressä tai tunne Ramonesin jokaista vaihetta. Minä olin erimieltä, koska tehtävänäni ei ollut kirjoittaa kirjan sisältöä vaan tehdä sille ulkoasu. Kirjoittaja Jari Marjala toimii aktiivisesti suomalaisessa ramopunkyhteisössä. Luin hänen kirjoittamansa tekstit ja tutkin musiikkityylin ulkoisia tunnuspiirteitä. Pyysin

prosessin aikana palautetta kirjoittajalta, jotta tyylini pysyy musiikkiin ja sisältöön sopivana. Taustatyön ja tekstien kautta syntyi ajatus kirjan ulkoasusta.

Tutustuin bändejä käsitteleviin kirjoihin, levyjen kansiin ja omakustannelehtiin. Huomasin, kuinka oli yllättävän hidasta työskennellä yksin. Vaati paljon keskittymiskykyä ja päättäväisyyttä aloittaa kerta toisensa jälkeen alusta. Tein kaikista aukeamista keskimäärin neljä eri versiota, ennen kuin koin onnistuneeni. Tiukalla aikataululla oli hyvänä puolena se, että ei ollut aikaa haahuilla. Oli vain istuttava koneen, työ ja valopöydän ääressä ja tehtävä töitä. Asioiden tutkiminen ja aihepiiriin perehtyminen auttoi suunnitteluprosessin eteenpäin menossa. Minulla oli mahdollisuus olla pois töistä lähes koko prosessin ajan. Ilman täysipäiväistä ja -painoista keskittymistä tämä kirjakonsepti ei olisi valmistunut.

Olen töissä lehdessä ja osallistunut useaan lehden suunnittelu tai uudelleen suunnitteluprojektiin. Tuosta kokemuksesta oli hyötyä myös kirjan suunnittelussa, vaikka lehdellä ja kirjalla on omat tehtävänsä. Kirjan kokonaisuuden hahmottaminen on ollut vaikeaa, koska teksti ei ollut kokonaisuudessaan valmis, ja nekin tekstit, jotka konseptisuunnitelmaani varten sain, eivät olleet viimeistelyjä. Jokaisen bändin tarina oli eripituinen. Tosissa oli väliotsikoita ja toisissa ei, kaikki olivat kuitenkin pääsääntöisesti keskustelun muotoon kirjoitettuja.

Ajatus siitä, miten kerronnallinen teksti erottuu dialogista, oli yksi haasteeni. Tein monenlaisia versioita ja peilasini niitä ohjaajilleni. Olin tehnyt aina jotakin, mikä sai ratkaisuni näyttämään aikakausilehdeltä. Tuo tuntui olevan yksi keskeisistä ongelmistani. Opin käyttämään enemmän tyhjää tilaa ja leveämpiä palstoja. Myös tässä

ajassa oleminenkin oli vaikeaa. Bändien tarinat lähtevät liikkeelle 70-luvun lopusta ja tämä kirja ilmestyy 2000-luvun lopulla. Yritin tehdä kirjastani tämän päivän näköisen ja siksi valitsin Tuomas Jääskeläisen toiseksi ohjaajakseni. Tuomaksella on selkeä näkemys siitä mikä on tyyllillisesti tätä päivää. Hänen opastamanaan luovuin esimerkiksi ensimmäisenä valitsemastani otsikkofontista ja raidallisista palkkielementeistä.

Opin kirjan rakenteesta, sivujen sommitelusta, kannen tekemisestä tekemällä, lukemalla ja keskustelemalla. Kirjan ulkoasun tekeminen, niin kuin mikä muu suunnitteluprosessi tahansa on kommunikaatiota. Keskustelin kirjoittajan kanssa. Häneltä sain suuntaviivoja kirjan sisällöllisestä viestistä. Kirjapaino Markprintissä yhteyshenkilönäni oli Tuomas Talvitie, jonka kanssa sovin kirjan painamiseen liittyvistä asioista, aikatauluista ja hinnoista. Lähdemateriaalini auttoi minua tekemään hallittuja typografisia ratkaisuja ja rakentamaan kirjaan sopivan taittopohjan.

Olen tyytyväinen saatuani konseptin kirjalle valmiiksi. Tältä pohjalta, kirjan tekstien valmistuttua, se voidaan taittaa. Työ on ollut haasteellinen. Olen prosessin aikana kehittänyt kykyjäni graafisena suunnittelijana ja omaksunut uusia toimintatapoja. Opinäytetyöstäni on minulle hyötyä jatkossa, voin käyttää sitä myös konkreettisena esimerkkinä osaamisestani.

KIRJOITTAJA JARI MARJALA

Jari on oululainen 45-vuotias luokanopettaja/liikunnanopettaja ja perheenisä.

Hänen ensikosketuksensa Ramonesiin tapahtui 12-vuotiaana 1976, kun kaverin isoveveli kaverineen luukutti Ramonesin ensimmäistä levyä niin, että musiikki kuului pihaleikkejä leikkineen nuorukaisen korviin. Sen jälkeen mikään ei ollut enää kuin ennen. Ensimmäisen oman Ramones-äänitteen, Rocket To Russia, Jari osti, kun sai isältään luvan valita nimipäivälahjaksi jonkin kasetin marraskuun 20. vuonna 1977. Ramones-fanitus on noista hetkistä lähtien jatkunut näihin päiviin.

Suomalaiseen ramopunkkiin Jari tutustui pikkuveljensä Jukan välityksellä, joka oli ostanut Ne Luumäkien ensimmäisen levyn vuonna 1986. Hengenheimolaisuus syttyi välittömästi ja siitä lähtien Jari on seurannut aktiivisesti genren tapahtumia. Eri elämäntilanteiden johdosta kesti vuoteen 2006, ennen kuin Jari lähti tutustumaan muihin ramopunkkareihin Juvan Puustockiin ja Ramopunk-Piknikiin. Siitä lähtien hän on toiminut aktiivisesti suomalaisen ramopunkin hyväksi muun muassa toimimalla avustajana Mika Vesterisen ylläpitämällä ramopunk-sivuilla. Jarin jouluna 2006 kirjoittama ramopunkkinen joulunovelli innoitti Iskuryhmä-yhtyeen Pasi Nyssöstä houkuttelemaan Jaria kirjoittamaan kirja suomalaisesta ramopunkista.

KIITOKSET

Olli, Viola ja Tyyni
Jeke Marjala
Petri Hakala
Jürgen Sanides
Tuomas Jääskeläinen
Heikki Saros
Erja Hirvi
Päivi Paappanen

LÄHTEET

Haslam Andrew (2006) Book Design,
Laurence King Publishing Ltd

Itkonen Markus (2004) Typografian käsikirja,
RPS-yhtiöt

Loiri Pekka, Juholin Elisa (1998) HUOM! Visuaalisen viestinnän käsikirja, Infoviestintä

Miettinen Kimmo (2008) Hilse, Suomi punkin alku ja juuri, LIKE

Raimes Jonathan, Bhaskaran Lakshmi (2007) Retro Graphics Cookbook, recreate 100 years of graphic design, the Ilex Press Limited

True Everett (2005) Hey ho let's go - Ramonesin tarina, Like

Zeegen Lawrence (2007) Secrets of Digital Illustration, a master class in commercial image-making, Rotovision SA

ELEKTRONISET LÄHTEET

<http://www.linotype.com/49150/courierbylinotype-family.html#>

<http://www.linotype.com/2227/bookmagazinefonts.html>

<http://www.linotype.com/601/georgtrump.html>

<http://www.linotype.com/137452/trumpmediaevaloffice-family.html#>

<http://www.intermin.fi>

<http://en.wikipedia.org>

ALUSSA PUNK TARKOITTI
MUSIIKIN KAUTTA ILMAISTUA
SUUREMMOISTA ELINVOIMAA,
JOSSA OLI KYSE
SÄÄNTÖJEN RIKKOMISESTA.
ETTEI NIIDEN TARVINNUK
AINA ODOTTAA, ETIÄ MUUT
KÄSKEVÄT, VAAN NE SAATTOIVAT
PÄÄTTÄÄ OMAN ELÄMÄN
SUUNNAN IHAN ITSE.

Suomen rock-elämä koki kertakaikkisen muutoksen, kun the Ramones kävi konsertoimassa Helsingissä ja Tampereella 16. - 17.3.1977. Ramones synnytti sellaisen rokkirohun, että sen lämpö säteilee musiikkiin vielä nykyäänkin.

Viesti jatkuu uusille sukupolville Ne Luumäkien, Luonteri Surfin ja Poikien kehitettyä ramopunkiksi tiivistetyn musiikkihaaran. Ramopunk elää taas parhaillaan uutta nousukautta.

Heitä nahkarotsi niskaan, bändipaita päälle, tennarit jalkaan ja hyppää mukaan kokemaan, mistä kaikesta siinä on kyse.

YY-KAA-KOO-NEE !

YY-KAA-KOO-NEE suomalaisia ramopunktarinoita

Jari Marjala

Jari Marjala

YY-KAA-KOO-NEE

suomalaisia ramopunktarinoita

MIKKELIN
SOTKULLA 12-VUOTIAANA
-93, KUN KLAMYDIA JA HIMANES SOITTIVAT
SIELLÄ.

JÄTKÄT NÄYTTIVÄT JA KUULOSTIVAT
LAVALLA TOSI HYVÄLTÄ

KYLLÄ SIINÄ KAIKKI TÄRKEVMMÄT
ELEMENTIT KOHTASIVAT, KUN

OLI HYVÄÄ ROKKIA, PÄÄSI KOICCA
POIS JA SAATOIN SIINÄ

VÄHÄN KALJAAKIN MAISTELLA.
TYTTÖJÄKIN OLI TARJOLLA.

KEIKKA OLI SIIS KOKONAIS VALTAISESTI
AIVAN LOISTAVA.

LAVA OLI AIKA KORKEA MEWINKI HYVA
JA PORUKKAAKIN OLI AIKA PALJO
MUN MIELESTÄ

YY-KAA-KOO-NEE
suomalaisia
ramopunktarinoita

Kirjoittaja Jari Marjala
Ulkoasu Riitta Heiskanen

Lahti 2009

Jari Marjala

**YY-KAA-
KOD-NEE**

suomalaisia ramopunktarinoita

ALKUSANAT

Vuonna 1977 kaikki muuttui Suomen rock-musiikissa. The Ramones kävi Suomessa. Ramonesin synnyttämä liekki roihusi läpi Suomen rock-skenen, inspiroiden vielä vuosia myöhemmin Ramones-vaikutteisen punk-rockin haaran syntymisen. 90-luvulla puhuttiin vielä paljon ramopopista tai ramopunk-popista, kunnes joku keksi tiivistää koko asian ramopunkiksi. Tässä kirjassa ramopunk -termi vastaa musiikin kaikkia mahdollisia kutusuma-nimiä.

Pasi Nyysönen, Isku-ryhmän solisti, oli tammi-kuussa 2007 kirjoitellut ramopunk-vieraskirjaan. Ällistykseni oli suuri, kun löysin kirjoituksesta viittauksen itseeni. Pasi kirjoitti ramopunk-kirjasta.

”Jeke oli kirjoittanut M!kan sivuille sellaisen joulutarinan. Se oli ihan hauska siihen joulun alle ja se piristi mieltä. Itselläni on ollut monta kertaa mielessä että kokoaisin kaikki tarinat yhteen mutta voimavarani ei riittä siihen. Suomalainen ramopunk pitäisi saada nivottua yksiin kansiin. Se olis sellainen ns. ramopunkin raamattu tai koraani. Tää on niin hieno asia, että se pitää saada talteen. Olisko se kokoaja sitten Jeke? Kokeilin kepillä jäätä ja tarjosin vähän koukkua. Hyvä toukka siinä oli kun se nappasi heti.”

Kirjan bändit ovat valikoituneet mukaan paljolti Mika Vesterisen ramopunk-sivuston mukaan. Mukana on täsmäesimerkkejä siitä, miten Ramonesin perintö on muokkautunut. Tämän kirjan tarinat on koottu pääosin kasvotusten haastattelemalla. Mukana on myös pieni joukko ramopunkkareita kertomassa oman näkökulmansa tämän genren tapahtumiin.

Oma näkökulmani suomalaiseseen ramopunkkiin on muodostunut eturivissä, takahuoneissa ja jopa lavalta käsin. Oltuani Ramones-fani vuodesta 1977 ja suuri ramopunkin ystävä Ne Luumäkien ensilevystä lähtien, halusin omalta osaltani auttaa näitä hienoja bändejä ja ihmisiä, kokoamalla heidän tarinansa yksiin kansiin. Heitä siis nahkarotsi niskaan, pistä tennarit vipattamaan ja hyppää mukaan ramopunkin maailmaan. Yy-kaa-koo-nee...!

Jari ”Jeke” Marjala

Sisältö

Alkusanat 2
Ramonesta ramopunkkiin 4
Ramonés 6

ESIHISTORIA

Ypö-viis 11
Mopot 14

SUOMALAINEN RAMOPUNK

Luonteri Surf 16
Ne Luumäet 30
Blitzkrieg Boys 50
Häiriköt 62
Pojat 75
Himanes 90
James Puhto-Ren, Cretins (maininta) 100
Iskuryhmä/ Työväen Erektio 115
King Surfers/ Liimapäät, 126
Rantavahdit (maininta)

NE LUUMÄKIEN JÄLKEINEN 90-LUKU

Retkibanaani 137
Rehtorit 140

2000-LUKU

Kretiinit 155
Kimmo Liskomäen Pitkät Kalsarit 164
70-luvun Vihannekset 179

Ratpack 186
Debbie 198
The Tarjas 206
General Demokrazee 220
Joey Luumäki & Tappajatomaatit 228
Me Wokkivihannekset 240

TASMAISKUT

Vandaalit 244
Klamydia 254
Real Vacation 260
Stalingrad Cowgirls 268

SKENEN TAPAHTUMAT

Converse-kerho, Onni On Ramones, 270
Ramoviisut, Ramopunk-Piknik,
Ramopilkki, Puustock, www.ramopunk.com
5- ja 7-v syntymäpäivät,
Elämä on punk...

WWW.RAMOPUNK-SIVUT

RAMOPUNKKAREIDEN TARINAT

Woimasointu 289
Ayshire-levyt 291
Onnellinen Perhe 293
Loppusanat 298

Ramonesista ramopunkkiin

Ramonesin Suomen vierailu mullisti maan rock-musiikin. Yleisön joukossa olivat muun muassa Briardin Pete Malmi sekä Antti Hulkko, jonka myöhemmin kaikki rockia seuraavat tuntevat Andy McCoyna. Pian Briard julkaisi Suomen ensimmäisen punk-singlen, I Really Hate You. Kuitenkin kuumin punk-aalto alkoi maailmalla jo laantua ja tasoittua uudeksi aalloksi, joten tähän aaltoon Suomenkin punk rock varsin pian Ramonesin vierailun jälkeen lokeroitiin. Punk ja uusi aalto alkoivat nopeasti saada omia kulttuurimuotojaan, joista pienlehtien kotikutoinen julkaiseminen oli merkittävä tiedonvälitysfoorumi monille uusille bändeille. Ramonesta voidaan pitää yhtenä maailman merkittävimmistä rock-yhtyeistä, sillä sen esimerkin innoittamana on perustettu kymmeniä tuhansia bändejä ympäri maailmaa.

Suomi-rockin järkäle, Eppu Normaali, oli oikeastaan Suomen ensimmäinen ramopunk-bändi. Mikko Saarela, Eppujen alkuaikojen biisinikkari, oivalti mainiosti Ramonesin mustan

huumorin ja osasi taitavasti käyttää sitä Aknepopin ja Maximun jee&jeen sanoituksissa. Aknepopin soundimaailma tuo suurimmaksi osaksi vielä mieleen Sex Pistolsin, mutta esimerkiksi Poliisi pamputtaa taas on saanut alkuperäistempoonsa suoran Ramones-käsittelyn. Monien fanien mielestä paras Eppu-levy, Maximum jee&jee onkin sitten jo aika lailla suoraa ramopunkkia. Heti Kaljanlantauslaulun ensimmäiset iskut kertovat, että paikan päällä innoissaan hilluneet Eput olivat seuranneet Ramojen Tampereen konsertin tarkkaan.

Epe Helenius: Eputhan kokivat herätyksen tuossa Ramones-konsertissa. Samanlaisia tarinoita olen tosin kuullut monelta muultakin. Itsekin otin tuossa vaiheessa vähän isompaa roolia. En ollut enää pelkkä levykauppias, vaan halusin olla rakentamassa sitä ilmiötä tänne ja varmaan se oli vaikuttamassa siihen, että vajaat puoli vuotta tuon jälkeen perustin Poko Recordsin. Sain sen kimmokkeen, että halusin myös julkaista musiikkia, enkä ainoastaan myydä muiden julkaisemaa musiikkia. Se oli yksi osatekijä, mikä oli vaikuttamassa omiin tulevaisuuden ratkaisuihini.

Tumppi Varosen luotsaama Problems? on pitkän linjan rock-bändi joka toimii yhä. Katu-rockmainen lähestymistapa

on pitänyt bändin ramopunk-bändien sukulaisena, mutta musiikillisesti bändi haluaa laveamman pelikentän. Problems? soitti Ramonesta jo vuonna 1978. I Wanna Be Your Boyfriend oli yksi biisi ja myöhemmin ohjelmistoon tulivat muun muassa Blitzkrieg Bop ja Now I Wanna Sniff Some Glue. Levylle asti päätyi Se -yhtyeen Jari Nuutisen sanoittama Sheena Is A Punk Rcker -cover Tiina on niin nuori, joka nykyisillä Problemsin keikoilla kuullaan nimellä Tiina on punkkari.

Eppu Normaalin muutettua parin ensimmäisen levyn jälkeen musiikillista linjaansa, kesti muutamia vuosia, ennen kuin tulevat ramopunk-bändien soittajat ehtivät kasvaa soittoikänsä. Vuonna 1978 perustettu Ypö-Viis soitti punkkia, mutta samalla bändiä voidaan pitää eräänlaisena ramopunkin esihistoriallisena alkuna, sillä yhtyeen nokkamies Miika Söderholm sekä toinen kitaristi Mikko Holmström olivat reilun vuosikymmenen päästä vaikuttamassa voimakkaasti Pojat-yhtyeessä ramopunk-skenen syntymiseen. Samoihin

aikoihin myös Mopot-yhtye soitteli Ramonesta ja Ramones-vaikutteista punkkia.

1980-luvun puolen välin jälkeen espoolainen Ne Luumäet ja juvalainen Luonteri Surf tutustuivat ja hengenheilolaisuus syntyi bändien välille välittömästi. Koska muita samantyyppistä musiikkia soittavia bändejä ei tuohon aikaan vielä ollut, oli luonnollista, että bändit tekivät paljon kimppekeikkoja. 1989 perustettu tamperelainen Pojat täydensi samanhenkisten bändien joukon ramopunkin pyhäksi kolmiyhteydeksi. Trio kiersi yhdessä ja erikseen ahkerasti Suomen lavoja, herättäen kuulijoissa ihastusta, joka alkoi kasvaa pienimuotoiseksi buumiksi. Nuo kolme yhtyettä jatkoivat Ramonesin perinnön vaalimista, ottaen musiikillisten vaikutteiden lisäksi myös pukeutumistyylin esikuvultaan.

1990-luvun alussa Luonteri Surf, Ne Luumäet sekä Pojat valtasivat yhteisillä joulusingleillään listat ja toimivat jo itse esikuvina nuorille soittajajalaluille. Uusia samanhenkisiä yhtyeitä perustettiin tiuhaan tahtiin ja Ramopunk-buumi oli

kuumimmillaan. Kun 90-luvun alun buumi oli kuumimmillaan, oli rakkaalla lapsella monta nimeä. Musiikkityyliä kuvattiin nimillä ramopunkpop, uusio-punk, surfpunkpop, melodinen punk ja niin edelleen. ramopunk oli terminä muiden joukossa. 2000-luvulla vakiintunut ilmaisu kertoo saman tien, mistä hommasta on kyse, eli Ramones-vaikutteisesta punkista. Fanaattisimmin asiaan suhtautuvat soittajat iskevät kielisoittimiaan Johnny Ramonen tapaan ylhäältä alaspäin. Rumpalit yrittävät vispata kasibiittiä ja lavaliikehännässä on vaikutteita Ramonesin vastaavista. Teksteissä käytetään Ramonesin alullepanemia teemoja, joista yleisiä ovat mielenvikaisuus, tyttöystävät, joille tuppaa käymään köpelösti, liima, pesäpallomaila ja kesä. Tekstien sarjakuvamaisen tiivis napakuus koetaan hyväksi, sillä yksinkertainen ilmaisu on samalla haastavan vaikeaa. On helppoa jaaritella säkeistötolkulla, mutta vaikeaa kertoa kaikki olennainen yhdessä säkeistössä. Kun Ne Luumäet vuonna 1993 lopetti fanien suureksi pettymykseksi, oli se samalla lähtölaukaus

kiinnostuksen hiipumiselle. Media menetti kiinnostuksensa, mikä vaikeutti keikkojen saantia ja johti lopulta vaikeisiin ja hiljaisiin aikoihin. 2000-luvulla toiminta alkoi elpyä uudelleen ja varsinkin vuonna 2002 Mika Vesterisen perustama www.ramopunk.com -sivusto toimi piristysruiskeena Ramones-vaikutteiselle musiikille. 2000-luvun loppupuolelle tultaessa ilmassa on jälleen merkkejä uuden nousukauden alkamisesta. Toimivilla bändeillä on selkeä pyrkimys uusiutua ja laventaa ramopunkin sekä musiikillisia että lyyrisiä ilmaisukeinoja. Vastoin kaikkia huhuja, ei ramopunk ole kuollut. Henki elää. Tässä kirjassa soittajat kertovat omin sanoin sen, mitä ovat halunneet tarinastaan muille tiedottaa. Itse toimin tarinoiden kertojana. Tarinoiden sisällöt on koottu suurimmaksi osaksi nokatusten haastattelemalla ympäri Suomea. Joissakin tapauksissa tarinoiden kokoamiseen on käytetty muitakin viestimiä.

Kun haluaa, että homma toimii, on parasta tehdä se itse. Tämä ajattelumalli on antanut punkrockille aitouden ja omatoimisuuden piirteen. Huolimatta lukuisista lyttäsyrytyksistä tuo asenne on säilynyt näihin päiviin saakka.

Ramones

Vuoteen 1974 mennessä rock-musiikki oli kadottanut paljon alkuperäisestä hauskuudestaan. Tuskastuttavan pitkät soolot ja suvereenin soittotaidon esittely kuvastivat aikakauden tarjontaa. Pinnalle ei ollut asiaa, ilman vuosien treenausta, virtuoosimaista lahjakkuutta ja isoa taustakoneistoa. Kenen tahansa ei kannattanut alkaa ilmaista itseään musiikin avulla, tuona progressiivisen musiikin aikakautena. Rockista oli tullut tylsää. Tarvittiin muutosta. Onneksi rockiin liittyi kapinallisuus ja kaduilla kytee aina.

Legs McNail: Alussa punk tarkoitti musiikin kautta ilmaistua suurenmoista elinvoimaa, jossa oli kyse sääntöjen rikkomisesta: ettei niiden tarvinnut aina odottaa, että muut käskevät, vaan ne saattoivat päättää oman elämänsä suunnan ihan itse.

Suomen rock-kulttuuri muuttui pysyvästi 16. ja 17.5.1977. Ramones esiintyi tuolloin ensi kertaa Suomessa. Ensin Helsingin kulttuuritalolla ja seuraavana päivänä Tampereen tekulla.

LEGS MCNAIL:
ALUSSA PUNK TARKOITTI
MUSIIKIN KAUTTA ILMAISTUA
SUUREMMAISTA ELINVOIMAA,
JOSSA OLI KYSE
SÄÄNTÖJEN RIKKOMISESTA:

Yhdysvalloissa MC5, Stooges ja New York Dolls pitivät yllä katurockin kapinahenkeä. Huumehuuruusista elämäntavoistaan huolimatta bändit mäiskivät armotonta ja raakaa rockiaan ennenkokemattomalla intensiteetillä. New York Dollsin jäsenet osasivat hädin tuskin soittaa, mutta saivat keikoilla aina hauskan tunnelman aikaan. New Yorkilainen Dictators esiintyi usein Dollsien lämpärinä. He olivat tunnettuja periksi antamattomasta asenteestaan, sekä siitä, että glamrockin aikakaudellakin he esiintyivät siviilivaatteissaan: farkuissa, T-paidoissa, nahkarotseissa ja tennareissa. Yleisön joukossa oli usein tulevia Ramonesin jäseniä imemässä vaikutteita.

Neljä nuorta kaverusta New Yorkin Queensista päätyivät erinäisten sattumusten kautta yhteen. Jeffrey Hyman, John Cummings, Douglas Colvin ja Thomas Erdelyi, asuivat samalla Forest Hillin asuinalueella. Noiden keskenään täysin erilaisten persoonien taiteellisen lahjakkuuden yhteen nivoutuminen synnytti punk rockin. Dee Dee Ramonen mukaan he olivat neljä kaverusta, jotka kasvoivat samalla alueella, melkein samassa korttelissa. He kylläs-

tyivät kuulemaansa musiikkiin, joten he alkoivat luoda itse selaista musaa, josta tykkäsivät. Tuo The Ramonesin halu tehdä mieleistään musiikkia, kyllästyttyään muiden esittämään tarjontaan tuli siinä sivussa pelastaneeksi koko rock'n'rollin alkuperäisen olemuksen: energian ja hauskuuden.

John Cummings ja Douglas Colvin olivat jo parin vuoden ajan ennen lopullista päätöstään suunnitelleet bändin perustamista. Kun päätös lopulta syntyi, John ja Douglas marssivat paikalliseen musiikkiliikkeeseen valitsemaan soittimia. Johnny halusi kitaristiksi ja nuukana miehenä osti itselleen kaupan halvimmän kitaran, siron Mosriten. Järjestettiin treenit, joissa soittimet jaettiin kiinnostuksen mukaan. Johnin tarkoitus oli soittaa soolo- ja Douglasin komppikitaraa. Parimetrinen hongankolistaaja Jeffrey istutettiin aluksi rumpusetin taakse.

50- ja 60-luvun pop-ralleista poimittiin tarttuvat melodiat, New York Dollsilta soundi ja asenne sekä Dictatorsilta pukeutumistyyli. Musiikista karsittiin kaikki turha, kuten soolot. Biisit olivat nopeita ja lyhyitä, mutta niissä oli tarttuvat kertosäkeet. Sanoitukset olivat amerikkalaisen mitta-

puun mukaan pöyristyttäviä, käsitellen esimerkiksi liiman haistelua, moottorisahamurhia ja henkistä sekasortoa. Musta huumori pursusi rivien välistä, mutta ennen kaikkea tekstit olivat tiiviitä. Douglas ja Jeffrey, jotka olivat bändin pääasialliset biisinikkarit, saivat vaikutteensa nuoruutensa suosikeilta, Stoogesista Ricky Nelsoniin, sekä Elviksestä Buddy Hollin kautta Beatlesiin. Ramonesin tavoite oli tehdä iskevää rokkia.

Alku oli kuitenkin hankalaa. Ramones-myytin mukaan ensimmäisissä treeneissä paikalla oli myös Ritchie Stern, josta piti tulla basisti. Jos muiden Ramonesin soittajien soittotaito oli vielä tuossa vaiheessa vaatimaton, ei sitä Ritchieltä löytynyt lainkaan ja hän saikin pian lähteä. Douglas tarttui bassoon. Ensimmäisten treenien perusteella yhtyeen tulevaisuus ei kovin kaksiselta vaikuttanut. Musikaalisuudesta ei ollut tietoaakaan eikä Jeffrey saanut parissa tunnissa koottua edes rumpujakkaraa, saatikka koko settiä. Johnin ja Douglasin kyllästyttyä odottamaan Jeffreyä ähräämistä ja viimein aloitettua soittamisen, Jeffrey oli kömpinyt bassorummun reunalle istumaan ja yrittänyt epätoivoisesti kopistella käsillään tahtia.

ETTEI NIIDEN TARVINNUT
AINA ODOTTAA, ETTÄ MUUT
KÄSKEVÄT, VAAN NE SAATTOIVAT
PÄÄTTÄÄ OMAN ELÄMÄN
SUUNNAN IHAN ITSE.

Ensimmäisen julkisen esiintymisensä Ramones suoritti triona, Joey ensimmäisen ja viimeisen kerran rummuissa, maaliskuun lopulla 1974, paikkana Performance Studios. Seitsemän biisin setin näki kolmisenkymmentä katsojaa. Paikalla olleiden mukaan keikka oli ollut aivan kauhea. Myöhemmin Ramonesin kotikentäksi vakiintui legendaarisen maineen saavuttanut CBGB, missä ensimmäistä keikkaa todisti kuusi elollista oliota, mikäli baarimikon koirakin lasketaan mukaan.

Koska Dee Deen ääni käheytyi jo parin kappaleen jälkeen, eikä soittaminen ja laulaminen yhtä aikaa muutenkaan tahtonut luonnistua, sai Joey näyttöpaikan mikrofonin taakse. Homma alkoi toimia ja nyt tarvittiin uusi rumpali. Thomas, joka oli siihen saakka toiminut bändin managerina ja koordinaattorina, yritti selittää visioitaan lukemattomalle määrälle erilaisia koesoittajia. Lopulta hän istahti itse rumpusetin taakse, vaikka ei itse ollut aiemmin rummuttanut. Ensimmäiset Ramonestreenit ovat pysyneet muistissa.

Tommy Ramone: Se oli outoa, koska rumpaliksi siirryttyäni asiat tuntuivat toimivan ja kuin lokahtavan kohdilleen. Meille muodostui välittömästi Ramones-soundi. Arvelen minun olleen puuttuva osatekijä. Ennen kuin aloin soittaa, oli soundi epätasainen, mutta minun myötäni se tuli sujuvaksi ja draivikkaaksi.

Joey Ramone oli paljon luontevampi laulajana kuin rumpalina. Hänellä oli hyvä ääni, ja tunsin hänen ainutlaatuisen ja voimakkaan karisman-sa laulajana. Asiat toimivat täydellisesti hänen siirryttyään pääsolistiksi.

Bändin nimi Ramones, tuli Dee Deen möläytyksestä. Beatlesin Paul McCartney oli käyttänyt salanimeä Paul Ramone, kirjautuessaan hotelleihin. Kaverukset halusivat osoittaa suurta yhteenkuuluvuuden tunnetta ja ottivat yhteisen etunimet sorvattiin myös sukunimeen sopiviksi. John, bändin despoottinen liideri oli luonnollisesti Johnny, Douglas oli Dee Dee, Jeffrey väännytymuotoon Joey ja unkarista Yhdysvaltoihin vanhempiensa mukana muuttanut Thomas ei voinut olla muu kuin Tommy. The Ramones oli valmis.

Ramones loi kokonaan uuden soittotyylin. Tommy soitti haittimeen kahdeksasosanuotteja. Bassorumpu tuli ykköselle ja virveli kakkoselle. Hän keskittyi ainoastaan pitämään kompian kasassa, mikä oli kummastut-

tavaa, koska rumpaleilla oli noihin aikoihin pakottava tarve viljellä fillejä sinne tänne. Johnnyn raivokas ja nopea kitarointi suuntautui miehekkäästi ylhäältä alaspäin, mikä vaati tavattoman nopeaa rannetta. Vaikka Ramonesin alkuaikoina Dee soitti bassoa jopa näppäillen, oppi hänkin soittamaan bassoa plektralla ylhäältä alas iskien. Kappaleet olivat nopeampia kuin millään toisella bändillä ja musiikki soi kovemmalla volyymillä kuin kenelläkään koskaan aikaisemmin. Ramones loi suorastaan äänivallin musiikista. Musiikki läsähti päin kuulijan näköä ja iski lekalla rintaan. Katsojia hämmensi lisäksi Ramonesin yhdenmukainen pukeutuminen nahkatakkeihin. Muotoutui Ramones-tyyli, johon kuuluivat musta prätkärotsi, risaiset farkut, T-paita ja tennarit. Ramonesin alkuaikojen keikat muistuttivat kuitenkin musiikillista farssia. Dee Deen aloitettua biisin Ramonesin tavaramerkiksi muodostuneella one-two-three-four - huudolla, kaikki saattoivat alkaa soittaa eri biisiä. Seurasi ilmiriita lavalla ja jopa pois-marssi. Hetken päästä koitti uusi yritys ja uusi riita.

Dee Dee Ramone: Alkuaikoina saattoi joku harvalukuisesta yleisöstä tulla kysymään, oletteko jokin parodia rokkibändistä?

Nuorison pukeutumistyyliä muokannut nahkarotsi-farkut -tyyli muodostui lopulta ihan sattumalta. Kuten yleensäkin parhaiden juttujen syntymiseen, ei pukukoodin syntymiseenkään mitään konsultteja tarvittu.

Tommy Ramone: Se tapahtui melko nopeasti. Laitoimme yllemme parhaat kuteemme, joita käytimme jo hengaillessamme nuorina. Valitsimme vain vaatteet jotka olivat meille viihtyisimmät. Nahkatakkit ja farkut tuntuivat oikeilta, näyttäen hyviltä yllämme ja sopien tyyliimme. Muut Ramones-jäsenet luottivat enemmän ja vähemmän vaistoihini ja tyylimakuuni.

Joey Ramone: Halusimme saada aikaan levytys-sopimuksen, tehdä yhden levyn ja sitten lopettaa. Ihmiset tykkäsivätkin meistä, joten jatkoimme soittamista.

Alkuvuodesta 1976 kauppoihin ilmestyi LP-levy, jonka kansikuva hätkähdytti kaikessa rujoudessaan. Mustavalkoisessa kuvassa nojaili tiiliseinään neljä rujoa, katujätkän näköistä tyyppiä nahkarotseissa, T-paidoissa ja rikkinäisissä farkuissa. Kuva oli otettu legendaarisen CBGB:n takaisella kujalla. The Ramones oli julkaissut ensimmäisen, bändin nimeä kantavan LP-levynsä. Levy, joka tehtiin tuohon aikaan uskomattoman pienellä budjetilla, ei ponnahtanut listojen kärkeen, mutta siitä huolimatta mullisti kaiken kymmeniksi vuosiksi eteenpäin. The Ramones -albumi on toiminut innoittajana ja soitonopettajana lähes kaikille merkittävälle punk-bändeille niin Suomessa

kuin ulkomailla. Ensimmäinen Ramones-biisi, Blitzkrieg Bop, on samalla ehkä se kaikkein kuuluisin Ramonesin kappale. Hey ho, let's go, on tuttu hoke ma ympäri maailman. Tommy paljasti Jari-Pekka Laitio-Ramonelle klassikkokappaleen syntyreseptin.

Tommy Ramone: Sain idean kävellessäni kotiini ruokakaupasta. "Hey ho, let's go" pohjautuu Walking The Dog -biisin kohtaan; "High hose nipped her toes." Kappale on Rufus Thomasin hitti vuodelta 1963. Myös Rolling Stones sekä Aerosmith ovat nauhoittaneet sen. "High hose" muuntui muotoon "Hey ho". Siihen "let's go" -kohdan lisätyäni, siitä tuli hokema.

Omien kappaleiden soittaminen oli tuohon aikaan tuiki harvinaista. Esiintyjät olivat lähes poikkeuksetta cover-bändejä. Ahkera keikkailu alkoi tuottaa tulosta ja musiikin elementit loksahtelivat paikoilleen. Ramonesin tiukka lavailme kehittyi keikka keikalta kuusiinsa. Koska Amerikan valloitus näytti kuitenkin jäävän haaveeksi, yhtye suuntasi katseensa Eurooppaan. 4.7.1976, Yhdysvaltojen itsenäisyyspäivänä, Lontoon Roundhousessa soitettu keikka oli samalla englantilaisen punk rockin lähtölaukaus. Suuri osa yleisöstä perusti bändin pian keikan jälkeen. Kolme ensimmäistä levyä ovatkin toimineet rokkikouluna lukuisalle määrälle soittajia.

Ramonesin viesti kellareissaan ja treenikämpillään vielä lymyävälle bändeille oli selkeä: Ylös, ulos ja lavalle!

10

Hey Ho Helsinki, Hey Ho Tampere!

Epe Helenius: Muistan vielä tänä päivänäkin, kun tilasin Ramonesta. En ollut kuullut levyä pätäkään. Sitten näin Billboardissa sivun mainoksen, jossa oli ykköslevyn kansikuva. Se näytti niin rockilta, että sitä oli pakko tilata varovasti kymmenen kappaletta. Mähän sekosin siihen levyyn itse ihan täysillä. Sitä levyä myytiin sillä tavalla, että meillä oli Epes'ssä aina perjantaina ja lauantaina tupa täynnä asiakkaita. Soitimme levyn suurin piirtein kerran tunnissa sen levyn täysillä ja joka kerta kun se soitettiin, myimme levyä 3 - 5 kappaletta. Saman tien tuli joku kysymään, mikä tää on?

Kun Jukka Haarma kirjoitti Soundiin kahden eka levyn arvostelut, lähti kulovalkea laajemmin leviämään. Jukka oli samalla tavalla seonnut täysin noihin levyihin. Kun Leave Home oli ollut muutaman kuukauden kaupoissa, Tapio Korjuksen eurooppalaiset manageriohjelmatoimistoyhteydet tarjosivat Tapiolle mahdollisuutta tuoda Ramones Suomeen. Tapio kysyi meiltä, kannattaisiko tuoda. Vastasin, että "Tuo ihmeessä!". Koska tuohon aikaan riski oli aika iso, päädyim-

Suomen rockkulttuuri muuttui pysyvästi 16. ja 17.5.1977. The Ramones esiintyi tuolloin ensi kertaa Suomessa. Tapio Korjus ja Epe Helenius käynnistivät keikkojen järjestäjinä merkittävän vaiheen Suomen rockhistoriassa.

me sellaiseen järjestelyyn, että olin jonkinlaisena tappion takaajana konserteissa. Tapio teki duunin ja markkinoimme sitä tietenkin Epes'n kautta. Sovimme, että mahdolliset tappiot pannaan puoliksi. Promoottori sai pitää voitot, mutta tappioiden jakaminen madalsi kynnyksen tuoda Ramones Suomeen. Ramones teki kaksi keikkaa Suomessa. 16.5.1977 Helsingin Kulttuuritalossa ja 17.5.Tampereen Tekussa. Ramonesin silloinen suomalainen levy-yhtiö ei ollut ennen rundia julkaisseet kumpaakaan Ramones-levyä täällä. Tunkeuduimme heidän reviiirilleen oman fanituksemme ja innostuksemme kautta. Heh heh, en ole katunut tekoamme. Molemmissa paikoissa oli noin 500 katsojaa, Helsingissä ehkä vähän enemmän. Teku oli suurin piirtein täynnä, mutta Helsingin puolikas salia oli lievä pettymys. Lipputulot kattoivat bändipalkkion ja markkinointikustannukset. Ainoat tappiot tulivat Helsingin Kulttuuritalolta, kun jengi hyppi tuolien päällä ja pari tuoliriviä kaatui. Niistä tulleen parin kolmen tonnin lisälaskun jouduimme laittamaan Korjuksen kanssa puoliksi. Tampereen Tekun saimme paikallisina aika halvalla. Kulttuuritalon vuokra oli korkeampi. Vastoin muita puheita, Ramonesin raiderissa ei vastoin joitakin käsityksiä ollut mitään ihmeellisyyksiä. Tapio olisi tarkan markan miehenä muistanut niistä napista. Ramonesin jätkät eivät tuossa vaiheessa olleet mitään staroja. Olimme

Natsalla keikan jälkeen ja kaikki olivat kuin teinipoikia. Vaikutelmaksi tuli mieleen pyhäkoululaisten piknik, verrattuna myöhempisiin Dead Kennedysin ja Exploitedin remellykseen. Julkisesti Johnnynkaan rooli ei ilmennyt millään tavalla. Ehkä hän oli hieman kireämpi kuin muut. Itseleni ei jäänyt edes selkeää mielikuvaa siitä, kuka olisi ollut bändin pomo. Keikoista jäivät päällimmäisenä mieleen positiiviset fiilikset.

Kulttuuritalon järjestysmiesten otteista on ollut paljon kalabaliikkia. Heidän ronskeja otteita on kritisoitu moneen otteeseen.

Epe Helenius: Kultsan järkkärihän olivat tunnettuja siitä, että he tykkäsivät pitää ihmisiä järjestyksessä. Jos joku nousi seisomaan, niin seisoo oltiin heti viemässä kolmen miehen voimin pihalle sieltä Olipa siellä Gary Glitter, Status Quo tai Ramones, niin Kultsan järkkärit olivat aina yhtä tyhmiä. Kävin tuohon aikaan katsomassa Kultsalla lähes kaikki ulkomaalaiset bändit, jotka siellä esiintyivät, eivätkä järjestysmiehet tuolla keikalla normaalia ikävämmiin suhtautuneet yleisöön. Ensimmäistä kertaa paikalla olleelle punk-yleisölle järjestysmiesten toiminta tuli pienenä yllätyksenä. Eivät he voineet tietää, että nuo järkkärit olivat yhtä tasapuolisen mulkkuja aina. Kultsan omat työväenyhdistyksen järkkärit olivat ihan väärissä hommissa, kun heidät pantiin rock-konserttiin järjestysmiehiksi. Siihen aikaan

"Näin 17.5.77 Tampereen Tekulla ensimmäistä kertaa Ramonesin. Äijät soittivat niin lujaa, että pelkkä tinnitus kuului korvissa. Sen keikan merkitys mulle oli se, että Ramones on mukajeni ohella koko elämäni. Muijakaan ei oo niin tärkeä kuin Ramones." Jake Mäkinen, Ramones-fani

ei istumapaikalta saanut nousta seisomaan. Heti kun joku nousi, lähti joku tulemaan kohti. Seuraasi ensimmäinen ja toinen varoitus ja saman tien vietiin pihalle, jos ei pysynyt tuolissaan. Oman paikkani valitsin Kultsalla salin takaosasta, jonne soiton kuuli hyvin ja yleisöäkin oli harvemmassa. Tosin Ramones soitti sen verran kovaa, että kyllä siellä joka paikkaan kuuli hyvin.

Kummassakin konsertissa yleisön joukossa oli katsojia, jotka myöhemmin ovat soittaneet itsensä suomalaisen rock-historiaan. Myös tavallisille faneille konsertti jätti lähtemättömän muistijäljen.

Tumppi Varonen: Meillä oli jo vuoden 1977 alussa Sihvolan veljesten kanssa Ramones-kerho. Heillä oli New Yorkista tilattuna Ramonesin uusin sinkku ja kokoelma New Wave, jolla oli Ramones-biisi. Ramones-levyn ilmestyttyä tiesimme jo paljon bändistä. Kundien huone oli täynnä kuvia ja muuta siellä ei sitten levarin lisäksi ollutkaan.

Itse konsertti oli odotettu tapaus. Meitä oli Make, Hannu, Kimmo ja muita kundeja sekä yksi gimma, joka nyttemmin asuu Sveitsissä. Kokoonnuimme hyvissä ajoin Kulttuuritalon eteen ja hoilasimme: "Hey ho, let's go!" Samalla naukkaillimme sievästi viiniä. Mulla oli povarissa pieni patterimankka, jota jemmailin nahkarotsini

vuorissa. Liput kysyttiin ja ryysis saliin oli niin kova, ettei rotseja kerinnyt tarkistaa, eikä niitä tarvinnut jättää narikkaan. Salissa jengi ällistyi. Siellä oli penkit ja täyet valot. Eka bänsi tais olla Vox Tampereelta. Ne paukutteli Animalsia ja muuta. Sitten taisi olla Moog Konttinen ryhmiineen. Sitten valotkin sammuiivat. Jengi alkoi huutaa ja "Hey ho" raikui Kultsalla. Neljä hahmoo marssi lavalle. Kuului bum, bum ja kruts, kun piuhat työnnettiin skittoihin. "One, two, three, four!" ja menoksi. Ramot olivat siinä kymmenen metrin päässä. Loistava setin alku, mutta kattovalot syttyivät yleisön villiintyessä jopa seisomaan. Ihmiset istuivat alas ja valot lavalla muuttuivat taas värillisiksi. Joey Ramone kommentoi siihen: "Mitä vittua? Miksi te istutte mukavasti perseillänne? Seisomaan siitä!" Ihmiset nousivat taas seisomaan ja kattovalot syttyivät. Huh huh! Keikka jatkui, valot sammuiivat ja kaikilla oli kivaa. Pete Malmi lensi ulos, riehuttuaan Andy McCoyn kans. Keikan jälkeen korvat soivat vielä viikon. Nauhuri oli toiminut ja nauha on vieläkin tallella. Hey ho!"

Toinen innokas fani oli Petteri Paukku, josta oli myöhemmin kuoriutuva Pete Luumäki.

Pete Luumäki: Olin Kortelaisen Mikan kanssa, joka oli mun silloisen lätkäjengin veskari. Pelasin vielä siihen aikaan myös jääkiekkoa, kunnes lopetin sen ja tajusin, että humala on jumala

Kulttuuritalo.
Helsinki 16.5.77.
"Neljä hahmoa
marssi lavalle.
Kuului bum, bum
ja kruts, kun
piuhat työnnet-
tiin skittoihin. One,
two, three, four! ja
menoksi."
Tumpppi Varonen

ja jalkapallo on elämä. Eli jalkapallossahan ei suinkaan ole kysymys mistään tärkeistä asioista. Ainoastaan elämästä ja kuolemasta. Mikan kanssa oltiin varmaan Kulttuuritalolla rivillä seitsemän tai jotain. Kun Ramones aloitti, niin sittenhän me rynnähtiin siihen eteen ja oltiin ihan lavan edessä. Kaveri pääsi nappaamaan Joeylta kengännauhan irti ja piti sitä muutaman vuoden ranteessaan. Se oli totaalinen kokemus, että näin sen pitää mennä. Siitä se kaikki lähti. Sitten sitä alkoi kuunnella tietenkä kaikkia muitakin, genren asioita. Mähän olin vanha poika jo, kun mä aloin edes soittaa. Mä olin 18, ennen kuin tartuin edes kitaraan, joskus 1978 tai -79. Mähän oli kuunnellut vaan punkkia, et jos alkais itekin vähän soittaa. Siitä se kaikki lähti. Enkä ole katunut pätkääkään.

Epe Helenius: Eputhan kokivat herätyksen tuossa Ramones-konsertissa. Samanlaisia tarinoita olen tosin kuullut monelta muultakin. Keikat olivat monella aika käänteentekevä kokemus ja niiden vaikutukset ulottuivat pitkälle. Itsekin otin tuossa vaiheessa vähän isompaa roolia. En ollut enää pelkkä levykauppias, vaan halusin olla rakentamassa sitä ilmiötä tänne ja varmaan se oli vaikuttamassa siihen, että vajaat puoli vuotta tuon jälkeen perustin Pokon. Sain sen kimmokkeen, että halusin myös julkaista musiikkia, enkä ainoastaan myydä muiden julkaisemaa musiikkia. Se oli yksi osatekijä, mikä oli vaikuttamassa omiin tulevaisuuden ratkaisuihini.

[Teksti on keskeneräinen.]

"SETTI EI VAIHDELLUT PALJOAKAAN OLI LUULTAVASTI PARI BIISIA, JOTKA ESITETTIIN
JOKA IKISELLÄ 2 263 KEIKALLA. SELLAISIA BIISEJÄ KUIN PINHEAD, BLITZKRIEG BOP,
TODAY YOUR LOVE. OLIVAT AINA MUKANA. YLEENSÄ UUDELTALBUMILTA SOITETTIIN
KOLME BIISIA, JA SIINÄ SE, HE TIESIVÄT, JUURI SIKSI SE OLI NIIN SUOSITTU LIVEBANDI -
YLEISÖ SAI MITÄ HALUSI." ARTURO VEGA, VALOMIES

Himanes

Akin kokemukset Ramonesin konsertissa, Helsingin kulttuuritalolla vuonna 1990, vaikuttivat merkittävästi Himanesin syntyhistoriaan. Vuonna -77 Aki vielä korkeintaan jokelteli Gabba gabbaa, mutta -90 hän oli jo teininä yleisön joukossa, ihmettelemässä Ramonesin paahtoa. Muistellessaan tuota soittajan uransa mullistanutta keikkaa, Akin katse valpastui ja mielen valkokankaalle piirtyi kuva lavalla leijuvasta Ramonesista.

Aki: Lähdimme neljän kaverin voimin Hauki-vuori-Mikkeli - akselilta junalla liikkeelle. Kaksi meistä pääsi keikalle asti. Yksi kaveri joutui putkaan ja toinen jäi oven ulkopuolelle, oltuaan sen verran päissään, että hän ei päässyt sisälle. Mää onneksi pääsin.

Se oli semmoinen keikka, että en oo parempaa nähnyt ikinä, enkä usko, että tuun näkemäänkään. Silmät pyöreinä katsoin koko keikan. Näytti siltä, että Ramonesin jätkät eivät ole lattian pinnassa, vaan koko keikka lentää alusta loppuun asti. Joey erottui toki keskellä helvetin pitkänä hahmona, mutta kokonaisuutena bändi jyräsi tiukkana pakettina. Energia otti mukaansa. Olin tuolloin 17-vuotias. Jostain 14-vuotiaasta olin katsellut keikkoja, mutta tuo keikka avasi silmät. Olin itse permannolla, aika lähellä eturiviä. Siellä oli hyvä meininki. Kun lähdimme pois, tajusin vasta Kulttuuritalon ulkopuolella, mitä oikein tapahtui. Jotenkin heräsin, että helevetti, mitä siellä oikein tapahtui? Siellä ulkopuolella oli sellainen olo, kuin olis pumpulissa kävellyt. Siitä sit lähti hirvee Ramones-innostus päälle ja sit ruvettiin pikkuhiljaa muuttamaan sitä meidän metallimeininkiä Ramones-tyyppiseen musaan.

Harsan Birthday-Bash. Saku, Perttu, Aki ja Riku odottavat soittovuoroaan Lahdessa ravintola Torvessa vuonna 2004.

Tuohon aikaan pojilla oli vielä metal-bändi, nimeltään Detrimental Violence. Syksyllä 1990 bändillä oli Haukivuoren yläasteella keikka, joka oli sikäli erikoinen, että ensimmäisen setin soitti samalla viimeisenä esiintymisenään Detrimental Violence. Puolen tunnin setin jälkeen pojat kävivät takahuoneen liepeillä kääntymässä ja samat heput palasivat Himanesina takaisin vääntämään Ramonestä ja omia englanninkielisiä rallejaan.

Kesällä -91 Himanesin meno sai vauhtia, kun he järjestivät Haukivuorelle Haukirockin. Himanes pääsi esiintymään kovaan seuraan, kun esiintyjinä olivat mm. Pojat, Klamydia ja Cretins.

Aki: Klamydian jätkät innostuivat ja houkuttelivat meitä lähtemään Vaasaan tekemään demoa. Siellä on Napilla halpa studio. Siellä sitten pyörit-

Ostimme
vinon pinon
kasetteja, joil-
le äänitimme
demomate-
riaalin
mankalla.
Myimme
niitä kaset-
teja Rumban
pienet ilmot
- palstalla.
Niitä myytiin
ihan uskomat-
tomia määriä,
reilut 200
kappaletta. Sai
koko ajan olla
äänittämässä.

THE
HIMANES

THE
HIMANES

1. KYVESI KUTSUU
2. LUISTELUKOMMELUS (MUMSUOJAT
PETTI)
3. HANKASALMI
4. KANTAKAPAKKAAN
5. EN MÄ SILLE MITÄÄN VOI
6. GO WITH THAT GIRL

Kaikki säv./san./sov. THE HIMANES

Tehty Welmun studiolla
24-25.8-91
Äänitti ja Miksasi NAPPI

THE HIMANES:
AKI HIMANEN (laulu + kitara)
RIKU HIMANEN (kitarat + taustalaulu)
SAKU NIILÖ-RÄMÄ (Basso + laulu A6)
IISU KOHVAKKA (rummut)

KITOKSET: HAUKIVUOREN KUN-
NALLE, KLAMYDIALLE JA RIKU-
LE YÖPAIKASTA. SEN

KONTAKTI:

AKI JA RIKU HIMANEN
SAHANTIE 65
51600 HAUKIVUORI
Puh. 955/81284

RIKU AKI IISU NITO

PERTTU: MINÄ OLV MIKKELIN
SOTKULLA 12-VUOTIINA
-93, KUN KLAMYDIA JA HIMANES SOITTIVAT
SIELLÄ.
JÄTKÄT NÄYTTIVÄT JA KUULOSTIVAT
LAVALLA TOSI HYVÄLTÄ

KYLLÄ SIINÄ KAIKKI TÄRKEIMMÄT
ELEMENTIT KOHTASIVAT, KUN
OLI HYVÄÄ ROKKIA, PÄÄSI KOTI
POIS JA SAATOIN SIINÄ
VÄHÄN KALJAANKIN MAISTELLA.

TYTTÖJÄKIN OLI TARJOLLA.
KEIKKA OLI SIIS KOROMAIS VALJAISESTI
AIVAN LOISTAVA.
LAVA OLI AIKA KORKEA, MEWINKI HYVA
JA PORUKKAAKIN OLI AIKA PALJO
MUN MIELESTÄ

tiin alaikäisinä Vaasassa. Minä olen syntynyt -74, Saku -75 ja Riku -76. Meidän silloinen rumpali Iisu saattoi tosin olla jo 18.
Riku: Teimme siellä demon ja sitä myytiin siten, että ostimme vinon pinon kasetteja, joille äänitimme mankalla. Myimme niitä kasetteja Rumban pienet ilmot – palstalla. Niitä myytiin ihan uskomattomia määriä, reilut 200 kappaletta. Sai koko ajan olla äänittämässä.
Riku: Annoimme Joey Luumäelle sen demo-kasetin Ramonesin jäähallikeikalla Helsingissä -91. Pari vuotta sitten näimme jossain Converse-kerhossa (Ramoviisut v. 2005) ja Joey tuli kiittelmään siitä kasetista, jonka silloin sai. Hän sanoi, että ei voi sitä kuunnella missään muualla kuin autossa, koska ei muualla oo kasettisoitinta.
Aki: Hyvä, kun sen saman Himanesin keikan jälkeen Joey Luumäki tuli kättelemään mua. Emme olleet tavanneet moneen vuoteen, emmekä kauhean tuttuja ole olleet. Hän kiitteli kasetista. ”Hyvä demo!” Eihän siitä ollut kuin 15 vuotta mennyt.
Aki: Ensimmäisessä Himanesissa oli Iisu Kohvakka rummuissa, Saku oli siinä vaiheessa bassossa. Iisakilla oli intressit aika vähissä tällaiseen musiikkiin. Hänellä oli Napalm Deathit, Anal Cuntit ja muut sikanopeat piisit mielessä. Hän ei enää tällaisesta hitaasta ramo-musiikista syytynyt, joten hän lähti pois. Saku oli ollut rumpali jo ennen Himanesta, joten hän hyppäsi kannuihin ja vanha luokkakaveri Mannisen Ville tuli bassoon. Ville olikin mukana pitkään. Parhaat keikat ja levyt tehtiinkin juuri tällä pääkokoonpanolla.
Riku: Eka vaiheen isoimmat keikat tehtiin Klamydian kanssa Lepakon We’re a happy familyssa ja Lutakossa. Haukivuoren Hauki-rockissa soitimme -91 Poikien ja Klamydian kanssa. Samalla triolla olimme myös Jyväskylän Messukeskuksessa -92.

Perttu: Minä olin Mikkelin Sotkulla katsomassa 12-vuotiaana -93, kun Klamydia ja Himanes soittivat siellä. Jätkät näyttivät ja kuulostivat lavalla tosi hyvältä. Kyllä siinä kaikki tärkeimmät elementit kohtasivat, kun oli hyvää rokkia, pääsi kotoa pois ja saatoin siinä vähän sitten kaljaakin maistella. Tyttöjäkin oli tarjolla. Keikka oli siis kokonaisuutena aivan loistava. Lava oli aika korkea, meininki hyvä ja porukkaakin oli mun mielestä aika paljon. Illan vielä kruunasi, kun löysin pihalta sata markkaa. Se oli 12-vuotiaalle todella iso raha. Vihavaisen Jussin kans laitettiin puoliksi se, kun ei uskaltanut itse ottaa koko rahaa.
Riku: Hämeenlinnassa oli keikka, jolla oli CMX, Tehosekoitin ja Himanes. Tehosekoitin soitti ekanä. Me olimme isompi bändi. Me naureskelimme jätkille, että: ”Paljonko sait rahaa?” Jätkät vastasivat: ”Junaliput Lahdesta.” Me saimme 500 mk. Siitä Tehosekoitin lähti kohisten nousuun.
Aki: Mun mielestä se Lepakon We’re a happy family oli eka vaiheen isoin keikka.
Riku: Mulle on jäänyt parempi kuva Lutakosta. Tupa oli täynnä ja me hallitsimme tilannetta. Oli jo meininkiä. Mulla on sellainen kuva, että me olimme vähän turhan arkoja ja pallo hukassa silloin Lepakossa. Se oli meidän basistin eka keikka. Hän ei ollut soittanut kuin parit treenit ja suoraan hornankattilaan.
Aki: Se oli hirveä hornankattila ihan jokaiselle. Soitannollisesti Lepakon keikka ei ollut kauhean hyvä, mutta olimme päässeet kuvioihin. Siellä soitti Klamydia, Metuja, Häiriköt ja me.
Riku: Ei niitä keikkoja hirveästi silloinkaan ollut, mutta samalle viikonlopulle sattui tietenkin päällekkäisyys. Pinnalla – levy oli juuri ilmestynyt ja meitä pyydettiin Lutakkoon soittamaan hc- ja metallibändien kanssa sellaiseen bänditapahtu-

maan. Innoissaan lupasimme mennä ja löimme asian lukkoon. Samana iltana Lepakosta sitten soitettiin ja kysyttiin, kävisikö silloin keikka. Vastasin, että ”Kyllä se varmaan käy”. Sitten mun piti hieman nolona soittaa Lutakon järjestäjälle, että emme me tulekaan, kun pääsimme Lepakoon. Ei siitä Lepakon keikasta voinut kieltäytyäkään.
Aki: Lepakon tarjous oli sen verran iso tuohon maailmanaikaan, että totesimme: ”Wau, nyt päästiin kunnon keikalle.” Vaikka se Lutakkokin jo oli uskomatonta just silloin.
Riku: Olihan se vähän just niillä rajoilla, että jos olisimme olleet vuoden vanhempia tai olisimme ehtineet vuoden enemmän treenata, olisimme voineet ponkaista vähän paremmin. Olimme niin kauhean pentuja silloin.
Aki: Siihen aikaan keikkoja jännitti niin paljon, että oli kiikun kaakun, uskalsiko mennä lavalle. Sitä laski minuutteja, montako minuuttia on keikan alkuun aikaa.
Aki: Olimme kerran varsin erikoisella keikalla Kallen 30-vuotissynttäreillä Toijalassa. Ne tuntuivat tosi vanhan jätkän synttäreiltä. Kuka niin paljon täyttää? Keikkapaikkana oli asunto, mutta meillä oli seuraavana päivänä oikea keikka paikallisessa baarissa.
Saku: Ilmeni, että kyseessä on kerrostalo ja vieläpä keskimäinen kerros. Eikä mikään päätyhuoneisto, vaan joka puolella oli asuntoja.
Aki: Olimme tehneet sound checkin ja olimme hiljaa siinä, kun synttärisankari tuotiin huivi päässä niin sanotun lavan eteen.
Saku: Meidän piti tehdä synttärisankarille Ramonesin Merry Christmas (I Don’t Wanna Fight With You) – biisistä onnittelulaulu. Väänsimme sanoja vielä automatkalla sinne.
Aki: Onnittelulaulun lisäksi ehdimme soittaa ainakin Kyyvesi kutsuu – kappaleen. Paria kolmea

kappaletta enempiä emme ehtineetkään soittaa, sillä naapurit olivat soittaneet poliisille. Poliisit saapuivatkin paikalle ja kysyivät, mikä on meininki. He kertoivat naapurin soittaneen heidät paikalle ja kehottivat lopettamaan soittamisen. Ääntäkään ei saisi kuulua enää. Poliisit eivät tehneet asiasta mitään suurempaa numeroa, vaan ainoastaan poistuivat paikalta. Poliisien lähdön jälkeen odottelimme korkeintaan viitisen minuuttia ja jatkoimme keikkaa. Soitimme poliisien lähdön jälkeen suurin piirtein koko suunnittelemamme setin läpi. Viisi tai kuusi piisiä soitimme vielä poliisien lähdön jälkeenkin. Tiesimme, että naapurit soittavat uudestaan poliisille, joten helvetin nopeasti piisiä piisiin perään ja sitten karkuun. Kaikki kämpästä ulos ja kohti paikallista pubia.
Riku: Jotain puistikkoa pitkin siinä juostiin ja kaikki vilkuilivat, onko poliisiautoja perässä.

Kerran Himanes järjesti Haukivuorella Haukirockin, jossa esiintyi useita bändejä. Eräs esiintyjistä oli kansanedustaja Pertti ”Velto” Virtanen. Saavutuaan paikalle, hän oli mietiskellyt, vieläkö hän muistaisi kitaran sointuja, sillä aikaa oli kulunut pitkä tovi siitä, kun hän oli edellisen kerran kaivanut kitaran laukusta esille. Vähän ennen settinsä alkua hän oli vielä tuumailut, mitä hän soittaisi. Tapailtuaan muutamia sointuja, hän oli tuumannut: ”Joo, eiköhän tuosta jotain keksitä.” Puhujan lahjoja omaavana hän ei tosin ollut montaa kappaletta soittanut vaan oli kertonut

Haukivuoren
Hummeripoika-
rock heinäkuussa
2006. Vieraillevana
tähtenä on Tumppi
Varonen.

juttuja. Hänen oma esiintymisaikansa oli jo ylittynyt ja seuraava esiintyjä piti saada lavalle. Saku oli yrittänyt näyttää taiteilijalle poikki - merkkejä, vetäen sormella poikittain kurkun edestä. Himanesin pojat olivat miettineet kuumeisesti, kuinka ihmeessä heppu saadaan lavalta pois. Puhumallakin siis pärjää.

Aki: Siinä vaiheessa kun kiihkein ramo-meininki alkoi hiipua, hiipui myös Villen motivaatio ja hän alkoi jäädä treeneistä pois. Oli pakko päätyä sellaiseen ratkaisuun, että Hassisen Antti pyydettiin bassoon ja Ville jäi pois. Tuolla kokoonpanolla mentiin varmaan vuoden verran ja sitten pyydettiin Matti Väisänen toiseen kitaraan. Minä jätin tuolloin kitaran pois ja pelkästään lauloin.

Riku: Näillä kokoonpanoilla ei taidettu tehdä yhtään keikkaa Haukivuoren ulkopuolella.

Monissa Himanesin kappaleissa kerrotaan hyvin lämpimästi soittajien kotiseudusta. Haukivuoren maisemia voi aistia esim. kappaleissa Kyyvesi kutsuu, Kylä ja Kylä kuolee. Vaikutteet ovat peräisin Luonteri S urfilta. E sikuvien tapaan Himanesin kotiseuturakkaus kumpuaa soittajia läheltä olevien asioiden kuvaamisesta.

Riku: Viljo järjesti hieman ennen uutta tulemistamme Ramo-rockin Haukivuoren huvilavalla. Tuo tapahtuma antoi taas vähän uutta sysäystä ramo-rockin tulolle.

Paikalla piti soittaa myös rehtorit, mutta bändin lähipiiriin kuuluvan henkilön sairaus-

kohtaus johti keikan peruuntumiseen Rehtorien osalta. Viljolle tuli kiire löytää bändille sijainen. **Viljo:** Häiriköt tuli päivän varoitusajalla.

Perttu: Sattui hyvä yksityiskohta, kun olin soittamassa erään bändin kanssa Korja-rallissa. Häiriköiden Mikko oli miksaamassa siellä. Mulla oli lainassa bassokaappi, mikä piti viedä Ramo-rokkiin illalla. Tavattiin sitten Ramo-rokissa. Kappas vaan, täällä nähdään taas. Hän oli muun muassa miksaamassa meitä.

Riku: Vesterisen M!ka tuli myös kyseeseen tapahtumaan. M!ka asuu Kuopiossa, jossa itse opiskelin tuolloin. M!ka tuli juttelemaan minulle, kysellen tiedäkö jotain Himanesista. Vastasin olleeni Himanesin kitaristi. Siitä alkoi sitten painostus, että eikö Himanes voisi alkaa uudestaan? Minä toppuuttelin, että ei se oikein voi.

Kuopiossa olimme kuitenkin yhteydessä ja lainasin hänelle levyjäkin, kuten Ypö-Viittä. M!ka oli kohtalaisen aloittelija tuolloin. Kerroin jätkil-lekin, että M!ka ja Viljo ovat painostaneet come backiin. Pitäisikö meidän Haukivuorella yksi keikka tehdä? Meillä oli silloin suunnitelmissa koota Haukivuorelle kasaan kaikki vanhat haukivuorelaisbändit ja soittaa vanhoilla kokoonpanoilla ilta. Sieltä on kuitenkin aika paljon tullut ihan hyvääkin rokkia, joten ajatus vaikutti hauskalta. Tällaiseen tapahtumaan voisi Himanestakin ajatella.

Sovimme, että ainakin se yksi keikka soitetaan. Sitten treenattiin ja soitimme Villedlekin, lähtisikö tämä soittamaan bassoa. Ville sanoi, että ei lähde. Niin me olimme vähän ymmärtäneetkin, että Ville olisi saattanut olla hidaste siinä vaiheessa, sillä hän ei ollut soittanut ollenkaan. Ville kävi kuitenkin treenikämpällä ja oli hengessä mukana. Rupesimme sitten etsimään basistia. Sitten tinen oli paikallinen basisti ja hän lähti mukaan.

Perttu: Yleensä bändejä perustetaan pienessä jurrissa jossakin baarissa ja tämä tilanne sattui kanssa aika lailla samanlaisissa olosuhteissa. Oli joku joulunalusviikko ja satuimme kaikki olemaan kotiseudulla. Haukivuoren "Grillillä" sitten tapasimme. Grillihän on entinen snagari, joka on laajentanut monisatapaikkaiseksi ravintolaksi. Nimi on kuitenkin ainakin puhekielessä säilynyt Grillinä. Siellä meillä tuli asiasta juttua ja kävimme vähän testailemassa. Haukivuori on pieni kylä, jossa kaikki tuntevat toisensa. On helppo tietää, ketkä ovat samoissa hommissa.

Saku: Kesällä 2003 juttelimme Grillin omistajan kanssa ja sovimme, että seuraavana kesänä Himanes soittaa Grillin bileissä. Loppiaisenä 2004 kävimme kokeilemassa eka kertaa taun jälkeen. Huomasimme, että tää on hauskaa ja naurattaa. Ei muuta kuin treenaamaan ja hoidetaan se keikka pois.

Kohtalo puuttui kuitenkin peliin mukaan. Kretiinien JP otti Rikuun yhteyttä ja ilmoitti, että

heidän unelmanaan oli saada Himanes kanssaan Ouluun keikalle. Hevikaupunki Oulu sai siis kunnian todistaa Himanesin paluuta. Todistajia olisi saanut olla kuitenkin enemmänkin paikalla, sillä www.ramopunk.comin keikkaraporteissa valitellaan yleisön vähyyttä, sen jäätyä alle sadan.

Aki: Mietimme, että otamme tämän keikan vastaan, vaikka alun perin oli tarkoitus soittaa vasta heinäkuussa 2004 Hummeripoikarokissa. Ajattelimme, että treenataan vähän enemmän ja saatiin sitten setti kasaan Ouluun. 5.5. olikin sitten Poikien kanssa Alicissa keikka.

Saku: Tuo keikka oli Nuorisolautakunnan järjestämä ja antoi lisäpotkua koko tähän hommaan. Molemmat bändit soittivat ensin limukeikat ja sen jälkeen täysi-ikäisten keikat. Limukeikat eivät olleet aivan loppuunmyytyjä, mutta täysi-ikäisten keikat olivat aivan loppuunmyyty. Silloin

Himanesin teini-meininkiä vuosilta 1992 ja 1995.

huomasit, että ihmisethän ilmeisesti muistavat meidät ja oikeasti haluavat, että soittamme. Ihan hillitön meininki oli ja ei jäänyt mitään epäselvyyttä, etteikö kannattaisi jatkaa tätä.

Aki: Noilla keikoilla oli käänteinen esiintymisjärjestys. Limukeikalla Pojat soitti ennen meitä ja iltakeikalla meidän jälkeen pääesiintyjänä. Iltakeikan soitettuamme, Söderholmin Miika ihmetteli, miten meillä oli Haukivuorella näin uskomattoman kova meininki. Kannattaisiko Poikien mennä lavalle enää meidän jälkeen olla. Paikat meinasivat hajota, kun meininki oli niin uskomaton. Haukivuorella on muodostunut meitä kohtaan tällainen meininki, että sympatiaa ja kannustusta osoitetaan.

Saku: Yhdessä vaiheessa oli muutama jätkä, jotka kiersivät ihan kaikki meidän keikat: Aarniosalon veljekset, Häkkisen Sami ja Jormakan Jussi. He uhosivat aikanaan, etteivät jätä yhtään keikkaa väliin. Ovat he vähän lipsuneet siitä.

Riku: Myös Nykäsen Ville oli ainakin Haukivuoren keikoilla aina mukana.

Viljo: Ei minullakaan ole jäänyt kuin neljä - viisi keikkaa väliin, mutta ei minulla ole tarkoitukseen enää joka keikalle lähteä. Ne olivat tosi kovia Himanes-faneja. Mullekin aina puhuivat, että milloinkahan ne tulevat takaisin? Minä sanoin, että odottakaahan jätät vähänaikaa. Kyllä ne tulevat. Näinhän siinä taisi käydä...

Saku: Kyllä se varmaan menee silleen, että jos Viljo olisi unohtanut meidät tai jättänyt ramopunkin vähemmälle, kuten me teimme siinä vaiheessa, olisi koko homma todennäköisesti jäänyt tapahtumatta.

Viljo: Olen seurannut ramopunkkia 90-luvun puolesta välistä asti, vaikkei silloin ollut mitään nettejä. Katsoin aina, kuka milloinkin käy keikoilla. Pojat - orkesterin 10-vuotisjuhlat 1999 olivat hyvät. Siellä ajattelin, että perkele, kun olisi Himanes täällä, kun Tulliklubi oli täynnä porukkaa.

Perttu: Viljo organisoisi kaksi uuden vuoden reissua taksilla Haukivuorelta Tulliklubille Poikia katsomaan.

Viljo: Oi niitä aikoja... Kun en kerran Himanesta nähnyt, niin Poikia käytiin katsomassa. Olen nähnyt Pojat varmaankin kymmenen kertaa.
Saku: Paikka oli reilusti loppuunmyyty. Me kun soitimme joskus yhden jälkeen yöllä, näimme lavan vieressä olevan pääoven takana olevan vielä jonoa. Tuo jos mikä motivoi jatkoa ajatellen.

ONNELLINEN PERHE

Riku Himane: Jos joku alkaa tällaista musaa soittaa, on koossa valmis konsepti päästä keikoille ympäri Suomea. Levytkin myyvät tätä kautta jonkin verran. Jos soittaa jotain tavallista rokkia, hautautuu helposti treenikämpille ja korkeintaan kotikylän baarista saa keikan kerran vuodessa. On helppo tehdä keikkoja samantyyppisten bändien kanssa. Voi myös pyytää vierailijoita levyille. Ne Luupojat Surf on esimerkki parhaasta päästä, miten synergiaa esiintyy.

Aki Himane: N e L uupojat S urfissa synergia toimi varmaan parhaalla mahdollisella tavalla. Kyseessä olivat sen ajan suurimmat ramopunk-bändit. Se oli hieno ja iso juttu, mitä he tekivät. Oli aivan uskomatonta nuorelle ramopunkkariille ihmetellä mistä bändeistä tuo nimi koostuu ja ketkä siinä soittavat. Kun näki sitten levyn kannessa kaikki jätät rivissä ramotossut jalassa, niin se oli helvetin hienoa. Ehkä nykypäivänä ei tapahdu enää tuolla tasolla niin suurta yhteistyötä, mutta kun tässä on tullut itse heitettyä keikkaa Poikien, Klamydian, Iskuryhmän, Kimmo Liskomäen Pitkien Kalsareiden, Rehtoreiden ja Häiriköiden kanssa, on joka keikalla ollut hyvä ja rehti meininki, eikä mitään bändikateutta saatikka homman toimimattomuutta. Kun hoidetaan hyvällä filiksellä keikat, on se aitous parasta, mitä ramopunkissa on.

Riku: Kaikki tietävät heti, mistä on kyse. Mitään ei tarvitse selitellä.

Aki: Heti kun tulee keikkapaikalle, on vastaanotto tervetulleeksi toivottava, kuten esimerkiksi Kuopion K-klubilla Elämä on punk - illassa. Aivan kuin olisi omaan olohuoneeseen tullut.

Riku: Tässä porukassa tutustuu helposti uusiin kavereihin. Yleensä menee kuukaositolkulla, ennen kuin johonkin tutustuu. Tässä ollaan nopeasti samalla aaltopituudella.

Perttu: Tärkeänä sidosaineena on ramopunk-sivusto ja muut ihmiset siinä ympärillä. Aktiivit, jotka järjestävät bändejä yhteen luovat sitä nostetta. Yleensä bändit tulevat keikkapaikalle, soittavat ja lähtevät. Ilman näitä aktiiveja, ei välttämättä tulisi pidettyä yhteyttä ja oltua tekemisissä bändien kanssa niin paljon.

Aki: Koska tämä yhteisö on niin tiivis kokonaisuudessaan, tulee helposti sellainen tilanne, että vaikka soittaisi jonkin bändin kanssa yhdessä ensimmäistä kertaa elämässään, ei seuraavaan kertaan välttämättä mene kovin kauan aikaa. Iskuryhmä on hyvä esimerkki siitä. 90-luvulla emme soittaneet kertaakaan yhdessä, mutta nyt olemme soittaneet monta kertaa yhdessä. Kunhan meidät vain saadaan yhteen, niin homma toimii. Bändit vain vaihtuvat, mutta sama meininki pysyy.

Perttu: Jokaisessa genressä yleensä mielellään soitetään ja pidetään yhteyttä samantyylisten bändien kanssa. Tässä genressä nimenomaan aktiivisten ihmisten ansiosta pidetään yhtä, verrattuna muihin genreihin.

Aki: Kaikki tapahtuu jotenkin niin luontevasti. Bändit tapaavat toisensa, soitetään yhdessä ja jatketaan yhteistyötä seuraavalla keikalla. Ei tarvitse ylimääräistä vaivaa nähdä, tyyliin, viitsiikö näiden kanssa koskaan soittaa. Kuten esimerkiksi

Jyväskylässä
legendaarisessa
Lutakossa 2009.
Himanes roihuaa
leikeissä Lutakon
lavalla.

Soitimme Kuopiossa ja Jyväskylässä soitimme Iskuryhmän kanssa ja nyt olemme taas yhteisellä keikalla.

Saku Himane: Kun odotetaan esimerkiksi Ramoviisuja, tietyt tyypit kirjoittelevat M!kan vieraskirjaan tapahtuman lähestyessä. Kun tapahtuma on lähellä, aletaan sopia yhteisön tapaamispaikkaa ja -aikaa. Ensin ollaan yhdessä bittimaailmassa, seuraavaksi istutaan naamatusten, esimerkiksi Ilveksessä. Kun on poistuttu kukin omaan koloonsa, kirjoitellaan ja muistellaan jälkipelityyliin tapahtumia. Yleensä mitään rajaa yleisön ja artistien välissä ei ole. Kaikki ovat samaa perhettä. Perhe on paras määritelmä tälle ilmiölle. *[Teksti on keskeneräinen.]*

Himanesfani, jolla
on asenne-
kohdallaan.

Pantuaan pillit pussiin Ne Luumäkien kanssa, Heko vetäytyi soittohommista yli vuodeksi. Kauaa ei energinen sähköjäns kuitenkin malttanut levätä laakereillaan. Jalka alkoi vippasta ja reilun vuoden päästä ilmeni merkkejä uudesta virityksestä.

Rehtorit

140

Heko: Muu maailma oli ihan kiinnostavaa, mutta keikoilla käyminen ja suomalaisten bändien kattaminen tuotti kerta toisensa jälkeen sen pettymyksen, että ei rokkii soiteta toelleen. Sama juttu oli menestyneidenkin bändien kohdalla. Mä sen käänsin jotenkin itsekeskeisesti, et kyllähän mä nyt voisin näyttää noille. Ei kuitenkaan pelkästään niin, että mä tekisin sen mukamas paremmin tai eri lailla. Toinen puoli on tietysti se, että vuoden kun mietin, niin tajusin, et kyl mä kuulun lavalle. Mä oon esiintyjä. Silloin, kun Luumäet aloitti, meillä oli se olo, et kaikki mitä

me nähdään Suomessa, on huonoja. Kun Luumäet lopetti, oli sellanen olo, et suurin osa siitä mitä Suomes näki oli huonoja. Mä funtsin, et mä nyt voisin mennä tekeen sitä juttua, mitä kukaan muu ei tee. Vuoden päivät se otti. En mä kuvitellut, et mä lopetan ikuisiksi ajoiksi, mutta koska Luumäet tehtiin kunnolla, niin se myös lopetettiin kunnolla, vaikka onhan siitä hieman lipsuttu. Legendasurffailu on kivaa, mut mä halusin tehdä jotain muuta ja eri tavalla. Oli aika helppo aloittaa Rehtoreiden kans. Alkutilanne oli se, että Kaide halusi tehdä mun kanssa jotain. Hänellä

oli kysyntää myös muihin juttuihin. Välillä oon miettinyt, et aika hauskaa, kun kukaan ei koskaan kysynyt mua mihinkään. Kaidella oli vetoa. Yhtäkkiä me oltiin Lepakkoluolan kellarissa kokeilemassa jotain. Meillä oli yhdessä se visio, et tän pitää olla jotenkin erilaista, kuin Ne Luumäet. Me haluttiin kaks kitaraa ja toinen kitaristi soittais urkuja välillä. Me haluttiin kaikenlaista, esim. saksofoni siihen mukaan. Ikinä ei sanottu mitään suosikkibändin nimeä tai referenssibändin nimeä ääneen, vaan se oli jotenkin meidän juttu. Se alko ihan eri tavalla kuin Ne Luumäet. Se on aina ollut Rehtoreilla sellanen hieno juttu, et on tosi vaikee nimetä mitään vertailukohtia.

Kahestaan siellä kellarissa kokeiltiin kaikenlais-ta. Älä luovuta, oli yks biisi, joka päätyi levylle-kin. Erittäin hyvä rumpali ja innokas kitaristi, joka siihen aikaan oli täysin laulutaidoton. Ei ollut mitään paineita, joten ideoita kupli. Sillon kun tehtiin Älä luovuta, mä tiesin, et se vois olla aika hyvä kipale moneen tilanteeseen. Siinä on 14 huonoo sekuntia ja tällä päällä kirjoitettu se olis ihan killeri. Tekstiin mä oon kuitenkin tyytyväi-nen. Sen mä kirjoitin silleen, et tämmöstä voi olla, mut joku sanoo, et älä luovuta.

Kun Suomen Palloliitto täytti 100 vuotta, valmistui myös juhlavuoden kunniaksi Palloliiton historiasta kertova elokuva. Elokuvan lopussa on kohtaus Hyrynsalmen suopotkupallon MM-kisois-ta. Kaveri yrittää kiskoa itseään suon silmäk-keestä irti ja taustalla soi nimenomaan juuri Älä luovuta. Toisena säveltäjänä kappaleessa on Rehtori Pajunen.

Ilveksestä, Tavastian vierestä löytyi helposti ih-misiä, jotka oli kiinnostuneita. Kaiden kans men-tiin sinne antennit ulkona katsomaan, minkälaisii tyyppejä siel on ja ketä kiinnostaa. Helsinki on siinä mielessä vähän huono paikka perustaa

bändejä, et oikeisiin paikkoihin kun menee, siel on kakskyt ihmistä räpylä pystyssä, et ”Mä haluun johonkin bändiin, jossa on joku kuuluisa.” Kaiden ja mun maineella kun meni katteleen ja pani vähän sanaa liikkeelle, et me ollaan ehkä perustamassa jotain bändiä, niin kyllä siihen tuli-joita on. Totta kai se on kiva ja helpottaa monissa asioissa pienempiin kaupunkeihin verrattuna, mut huono puoli oli se, et kukapa ei haluaisi tulla bändiin, joka ehkä saattaisi menestyä. Meidän, silloin vielä melkein nuorten miesten, tutka ei ollut riittävän tarkka erottamaan niitä, joiden kanssa homma todella toimii niistä, jotka ovat mukana joistakin muusta syistä tai ovat eri aal-topituudella. Aina tulee mieleen tää kaava, mihin menestyvä bändi perustuu. Ei sitä voi perustaa huolellisen suunnittelun tuloksena. Useimmiten se on nuorten kundien yhteensattumana perusta-ma, kaveripohjalta lähtenyt bändi. Sit ne kasvaa yhteen sen 2-4 vuotta. Sit kun bändi lähtee toimi-naan, ne ovat et: ”Vitsi, meillä kävi tuuri, kun tää toimii.” Sen jälkeen, jos nää samat kundit yrittää tehdä sen uudestaan, se on ihan korkeimmas kä-des, onnistuuko se. Meillä oli tietysti Kaiden kans sellanen olo, et me ollaan kerran tehty tää ja nyt tehdään tää uudestaan. Mut ei se toista kertaa on-nistu samalla kaavalla. Siinä mulla meni todella kauan ymmärtää se, et ei voi millään järjellä ja kokemuksella tehdä sitä toista tai kolmatta kertaa, eikä luottaa, et mä osaan tän. Kukaan ei osaa. Se on sitä mystistä tsägää.

Me lähettiin perustaan hyvää bändiä, mut ei sitä voi tehdä silleen. Pitää olla muuta yhteistä taustaa, ennen kuin tajutaan, et mehän ollaan bändi. Perustadilainen tapa on se, et sä oot vähän kuuluisa, sä oot vähän kuuluisa, mä oon vähän tunnettu ja me perustetaan superbändi. Sit menee kuus kuukautta ja kaikki hajoo. Ensin pitää

142

kemioiden olla kohallaan ja sit voi sattumalta huomata, et me ollaan bändi. Lukio on hyvä aikakausi ihmisen elämässä, jolloin tyypeillä on kemiat kohallaan. Sit ne yhtäkkiä huomaa, et meistä voi tulla bändi. Sen jälkeen on paljon harvinaisempaa osua sellaseen yhteisöön, et meil on kaikil paljon yhteistä. Me osataan kaikki soittaa ja hitsi, me voitais vaik toimii bändinä. Bändi on niin paljon suhdetoimintaa ja ihmissuhde-elämää verrattuna siihen luovaan panokseen. Rehtorei-ta perustettiin jotenkin niin kuin firmaa. Teja Kotilainen, joka tuli toiseen kitaraan, oli paljon nuorempi kuin kukaan meistä. Se, mistä mä tykkäsin, oli se Tejan into. Hirvee draivi, joka ei kuitenkaan välttämättä ulottunut soittamiseen ja treenaamiseen. Kiva olla mukana, mut sit se into ei kuulunutkaan siinä mitä soitetaan ja tehdään. Siitä alkoivat vaikeudet.

Pajunen: Tejan musiikillinen ilmaisukyky taisi kyllä olla aika rajallinen ja hän taisi jäädäkin eka keikan jälkeen pois.

Heko: Kaide keksi nimen Rehtorit. Yhtä hyvin me voitais olla Ministerit, jonka aika ois tehnyt hyväksi nimeksi, koska ulkomaan pelleiltä tuli sit vähän myöhemmin Ministry. Meillä oli myös hyviä vitsinimiä, kuin maailman tylsin bändi The Padat. Wou! Ei herätä minkäänlaisia mielipiteitä mihinkään suuntaan. Kuinka tyhjä voi nimi olla? Meillä oli vakava raati ja kaikkien piti tuoda ehdotuksia. Ministerit, Presidentit ja Rehtorit olivat riittävän korkeetasoisia nimiä. Presidents of The USA oli siihen aikaan kova sana Amerii-kassa. Must se oli hyvä nimi. Mua huvitti se. Aika ra ~~fa~~ava nimi. R ehtoreissa on kaks r-kirjainta ja se saatto ratkaista nimivalinnan.

Rumpalin ja kitaristin lisäksi tarvittiin basisti. Basisti bändiin löytyi tuttavapiiristä.

Kaide: Tunsin Stindy Boyn entuudestaan. Ei siinä koesoittoja tarvittu, koska tiesin, et homma toi-mii. Kysyin Stindyä mukaan ja hän sano: ”Joo.” **Heko:** Mä tulin heti Stindy Boyn kans toimeen. Me oltiin kutakuinkin saman ikäisiä ja samalla meiningillä. Se oli aika varma nakki. Kun rum-pali ja basisti tulevat toimeen keskenään, bändi on aika hyvällä pohjalla. On yks tärkeimpii jut-tuja, et rytmiryhmä on jotenkin samasta puusta. Koska kitaristit, laulajat ja kitaristi-laulajat ovat egomaanikoita ja tunkevat itseään joka paikkaan. Rytmiryhmä menee kuin juna.

Pajunen: Mä oon Hekon tuntenut vuodesta -88 asti. Meillä oli sama aaltopituus. Huumoripuoli oli hallussa. Reilun vuoden me pyörimme Rehto-reissa yhdessä. Aika pikakelauksella me vedettiin ja aika paljon tehtiin hommiakin. Kaikki siinä tuli vuodessa koettua, kun oli kova tohina päällä. Siinä ehti tapahtua kaikenlaista. Pääsi Tavas-tiallekin ekalle keikalle. Helvetin mahtava vuosi se oli.

Rehtorit pääsivät varsin helposti vanhoilla manereilla isoon talliin. Levytyssopimus solmit-tiin Pokon kanssa. Sen jälkeen laskettiin ulos ensimmäinen single, Frankenstein. Pulkka kulki ja Suomen vallitus oli valmis alkamaan.

Epe Helenius: Rehtoreissa Heko oli aina sellai-nen ehtymätön energialähde, Duracell-pupu. Oli hirveän helppo innostua asioista, joita Heko oli tekemässä, koska tiesi, että siellä aina tapahtui. Ei tarvinnut ihan oikeesti koskaan potkia persuk-sille, että tehtäiskö nyt jotain. Mun mielestäni se idea ja se Heko-huumori, mikä sitä välittyi, olivat ihan hyviä.

Heko: Frankenstein oli hyvä biisi. Se tuotettiin yli, koska mä pursusin tuohon aikaan ideoita ja halusin joka biisiin kaikki mahdolliset ideat, mitä vaan syntyi. Bändissä ei ollu yhtään vastavoimaa, joka olis asettanut ne kyseenalaisiksi. Edellisessä bändissä oli aina yks tai kaks, jotka veti kaikkia ideoita siihen bändin oikeeseen suuntaan ja joilla oli visio. Mä olin Rehtoreiden alussa ainoa, jolla oli visio ja draivia tehdä kaikkea. Mä olin hyperaktiivinen ja oon edelleenkin, mut eri tavalla. Frankensteinissa oli nokkela melodia, mut se vaan tehtiin yli.

Uimavalvoja on hyvä biisi ja se tehtiin hyvin. Siinä on vähän samaa ketteryyttä tekstissä kuin mitä Ne Luumäillä oli. Ei biisintekijä, kun se lopettaa yhen bändin kans, lopeta biisintekoa vuodeks, vaan ne oli molemmat jo aihioina olemassa Ne Luumäkien aikaan. Molemmat olisivat voineet tulla Ne Luumäkien vika levyille, jos ne olis ehtineet. Frankenstein olis sopinut Ne Luumäille hyvin ja todennäköisesti se olis toteutettu vähän tyylikkäämmin.

Eka singlen jälkeen oli jo Rehtoreiden kokoonpano muuttunut, mikä oli Rehtoreiden kaava hyvin pitkään. Teja oli jossain biisissä tekijänä, mut se osu just siihen saumaan, et hänet pudotettiin kannesta pois. Sit kun lähetettiin pitkäsoitto tekemään, haettiin luottopakki Finski soittaa kitaraa ja laulamaan hyviä taustalauluja.

P oko oli iso firma ja saatiin helppo alku. Mua hymyilytti yks Pokon mainos, jossa sanottiin, et Luumäen veljesten uudet seikkailut. Mulla oli ylpeys siitä, mitä Ne Luumäet oli tehnyt, ja olihan kiva surffata sillä maineella. Rehtoreilla oli kuitenkin kaks kitaraa ja se on itselle musiikillisesti eri juttu. Historia on osoittanut, ettei se koskaan mee superbändien kohalla silleen, et homma pysyis samalla tasolla, kuin mitä se alku on.

MILLIONAARI

Pajunen: Muistan levyn ihan hyvin. Taisin olla jopa selvin päin, kun sitä tehtiin. Pohjat eli studio-osasto tehtiin Fabianrannassa. Skitat, basso ja rummut eli pohjat äänitettiin aika livenä sisään. Fonit mä soitin ite levyille. Miksausket tehtiin sit erikseen. Tavan mukaan homma oli aika kivutonta meininkiä. Me treenattiin paljon silloin eli homma oli aika ammattimaista meininkiä. Tuli T.T. Oksalaankin tutustuttua. Tollanen kokenut kehäkettu vaikuttaa tunnelmaankin. Hänellä oli aina uskomattomia juttuja.

Heko: Stindy Boy sano kerran treeneissä, et "Vittu, kun ei pysty soittaa, niin ei pysty." Se oli alkuvaiheen Rehtoreiden suurin menetys.

Pajunen: Brenkkuuhan tuli sit vedetty aika lailla. Kenkähän siitä seurasi. Vaikee sanoo, kumpi vaihe, nuorempi vai vanhempi, on parempi tehdä bändiduunii. Nuorena on energinen, mut kolmekymppisenä pystyy keskittyyt itse asiaan, kun on erilainen lähestymistapa asioihin.

Heko: Pajunen on alkoholisti. Hän oli silloin alkoholisti ja hän on nykyään alkoholisti. Hän on elämänsä loppuun asti alkoholisti. Jos hän saa käsiteltyä sen ongelman, hänellä ei oo mitään ongelmaa elämässään. Jos hän ei saa sitä aisoihin, hän on elämänsä loppuun asti aktiivinen alkoholisti. Hänestä voi tulla myös alkoholisti, jolla ei oo vaikeeta. Mä oon nähny alkoholisteja liikaa elämässäni, et mä jaksaisin pohtia niitä. Mun moraali bändihommissa on aina ollu se, että treeneihin ja keikalle mennään selvin päin ja jos ei olla ihan selvin päin, niin ainakin ollaan skarppina. Kun treenataan, niin sit seuraavissa treeneissä muistetaan mitä on treenattu. Kun soitetaan keikka, niin koskaan ei yleisölle välity

Rehtori Heko antaa kaikkensa ravintola On The Rocksissa, Helsingissä 2008.

sellasta kuvaa, et muuten hyvä keikka, mut toi oli vähän liikaa kännissä. Se kalja, kaks tai kolme tai mikä määrä se nyt onkaan itse kullekin, niin se ei vaikuta suoritukseen. Jos hengailu, reissaaminen, bändis oleminen ja pikku dokailu on kivempaa ku musiikin soittaminen, niin sit ei kannata olla bändissä. Sillon kannattaa tehdä jotain muuta. Sillon kannattaa ryhtyy vaikka täyspäiväseks juopoks. Soittamiseen pitää suhtautua yhtä vakavasti kuin aivoleikkaukseen. Ei sinne kuitenkaan hönössä mennä. Hirvittävän monilla on se alkoholiongelma ja hirvittävän harvat siitä pääsee kuiville, mutta joka ikiselle, jolla se ongelma on, mä toivon, et löytyis se oma pohja. Mä oon nähny kavereissa ja suvussa sitä mittani täyteen.

Pajusella on mua miellyttävä, joustava ääni. Yks mun lempilauluääni silleen, et hän tajus mun ideat tosi hyvin. Hän oli heti kartalla. Sen takia se olikin niin katkeraa, koska hän oli mun kanssa samalla levelillä siinä, kun tehtiin hommia. Se oli niinku veljensä kanssa olis tehny, fiuuh. H eti ensimmäisestä yritelmästä, mitä mä Pajusen kans kokeilin, mä olin et 'Vau.' Sitä suurempi harmi, kyllä otti päähän. Ongelmat ei kato sitä, onko ihminen lahjakas, viehättävä tai mikä tahansa, ne tulevat.

Heko: Mun lahjat musiikissa eivät oo vieläkään jäsentyneet, et mitä mä osaan tehdä. Mut sen mä tiedän, et mun pää toimii silleen, et kaikkee pitää kokeilla ja sorkkii. Sama juttu levyn kansien, julisteiden tai mainosten kans, heti ku joku vaan vihjaa, et tämmö nen pitäis tehdä, niin fiuu. Mulle tärkeintä on se, et ihan sama miten hieno idea on, jotain pitää tehdä. Jotain pitää saada valmiiks. Semmoinen perusmoraali, et onhan se hyvä puhua ja haaveilla, mut dead linet on hyviä, et nyt pitää tehdä. Jos ei niitä tee nyt, niin huomenna

ajaa bussi ylitse ja sitten on ihan turha mistään haaveilla. Se on kantanut noiden kovimpien hetkien yli, kun koko ajan on jotain vireillä.

JANNE AALTONEN

Heko: Me oltiin pulkassa, joka liuku hyvin ja liukkaasti. Meilt oli levy tullu ja sit se oli jo vähän menetetty: täs on bändi, joka on tehny levyn ja saanut palstatilaa ja sit meillä ei oo laulajaa. Oli kuitenkin fiilis et tää on kuitenkin b ändi, hyvä paketti. Kunhan saadaan laulaja, niin sit pokkana jatketaan ja tää toimii. Sit ei muuta ku hakemaan. Ilmotuksia lehteen ja viidakkorumpu toimimaan, et tämmönen bändi hakee laulajaa. Sit siihen tuli sopiva jamppa.

Epe antaa kovaa kritiikkiä monien mielestä hyvinä laulusolisteina pidetyille Rehtoritaulajille.

Epe Helenius: Siihen aikaan, kun me teimme Rehtoreita, niin mä näin, että Rehtoreiden isoin ongelma oli laulusolistin löytäminen. Ei se ihan oikeesti ollut laulusolisti, mikä ensimmäisenä solistina lanseerattiin.

Seuraava solisti, Janne Aaltonen, sai minut ajattelemaan, että ei niin hyvää bändiä olekaan, että se kiinnostaa, jos siellä on niin epäuskottava laulusolisti. Hän oli jotenkin niin kaukana rockbändin laulusolistista, mitä mä pystyin kenenkään kuviteltavan olevan. Sillähän se yhteistyö sitten sen albumin ja niiden muutaman sinkun jälkeen hyytyi.

FC BORN TO LOSE

Heko: FC Born to lose on erittäin hyvä kappale. Vitsi, et siinä on näppärä teksti. Harvoin itseäni

kehuskelen menemään, mut siinä on kyllä hyvä teksti. Siinä oli Suomen eka 3D video. Pokossakin oltiin sitä mieltä, et nyt tulee hyvä juttu. Futiksen EM-kisat tulossa ja teil on tommonen hyvä futasaiheinen biisi ja toi video ja kaikki muu. Markkinoiden lopputulema oli, et ei mihinkään. Sillon mulla tuli jonkinlainen pettymys siihen, et me ei ehkä osatakaan tätä hommaa tai markkinat ovat ihan arpapeliä, mikä paljon paljon myöhemmin on osoittautunut ihan todeksi. Se on pelkkää lottoa tai nopanheittoa et joku tietäis, mistä tulee iso juttu. Silloin oli vielä usko siihen, et toimitajatkkin tajuaisivat sen jutun, mut eipä kukaan tajunnut sitä syvyyden määrää, mitä me siihen laitettiin. Mä ajattelin, et tää on meidän osuma, FC Born to lose, okei, siin on englanninkielisii sanoja, vaik tyytit laulaa suomeks, vou! Suhteessa meidän panostuksen määrään ja sen saamaan huomioon, se oli iso pettymys. S iinä tuli fiilis, et mitä vielä pitäis tehdä? Video oli Heurekan tuotantoa ja kansi oli Pokon. Se oli haastava. Mä itekin perehdyin siihen ja totesin, et tää ei oo muuten ollenkaan niin helppoo. Bändi lähtee aallon harjalla, sit laulaja vaihtuu. Nopeesti saadaan uus, sit tulee monella tapaa näppärä single. Levy-yhtiö panostaa ja kaikki panostaa, mut hei selvittiin hyvin tästä ensimmäisestä kolhusta ja sit ei mitään. Fc Born to lose oli viimeinen levy, mikä tehtiin Pokolle.

Epe: Eihän Rehtorit vastannut odotuksia myynnillisesti, eikä ihan sisältöpuoleltakaan. Kyllähän me niihin satsattiin ja kaiken näköistä oli, mihin ihan mielellään satsasi paljonkin rahaa. Esi-merkiksi FC Born To Losessa oli kolmiulotteiset lasit. Siinä oli aikamoinen homma tehdä se kuva. Meidän graafikko kävi oikein pienen kurssin, että osasi tehdä sen, mikä sitten toimii näiden 3 D-lasien kanssa. Lasit tilattiin jostain Hong

Kongista. Kyllä me kaiken näköisellä koetimme sitä huomiota herättää, mutta kaikki jutut eivät lähde ja se oli yksi niistä. Yllätys mulle on ollut se, että vaikka levy-yhtiön ovet sulkeutuivat, Rehtoreiden ura on jatkunut ihan näihin päiviin asti. Millionääri on bonuksineen tulossa pihalle eli Millionäärin ohella meidän julkaisemat biisit tulevat bonuksiksi.

1997

Finski kyllästyi ja lähti Rehtoreista.

Finski: Se vain jotenkin hiipui. Siinä varmaan oli niin paljon työjuttuja, et se vaan jäi sitten vaan. Piti alkaa tehdä valintoja. Keikkaa oli kuitenkin jonkin verran siihen aikaan.

Heko: Jotkut ei oo bändissä niitä kantavia eikä sitkeitä voimia vaan mukana kattomassa, mitä tapahtuu ja missä mennään. En mä tiedä, tiesikö kukaan silloin missä mentiin. Kaikki asiat muuttu niin kovaa vauhtia. Jotkut usko siihen, et kyl tää täst lähtee ja jotkut ei. Mä olin aika kova päämääri siin vaiheessa. Mä olin sitä mieltä, et pääasia oli mennä treeneihin ja tehdä jotain eikä niin, et mietitään mitä tää on ja lähteeks tää lentoon, ja mul on enemmän mielipiteitä kuin useimmilla ihmisillä. Aika montaakin Rehtoria se väsytti ja kyllästytti. Se oli sekavaa aikaa.

MÄ HYPPÄÄN JARVEEN

Heko: Hyvä biisihän se on, mut se koko paketti oli jo sellasta, et jotain täytyy tehdä, joten tehään sinkku. Oli jo uus maksaja Rock'n' Roll Unelmat Oy, joka oli mun kaverin ja mun firma, joten luot too kyl oli. Video oli hyvä kans, mut ei se bändiltä tuntunu. Se oli vaan sitä, et täytyy tehdä jotain,

146

mut ei se tullu enää silleen luontevasti. Just kun bändi oli levällään ja hajallaan ja melkein lakannut olemasta, niin usein käy niin, et ku ollaan aika isosti alamaissa, tulee tällainen aika mairitteleva pyyntö: "Tuutteko tekeen Helsingin juhla viikoille biisin ja esiintymään?" Bändin muodostivat tuolloin minä, Kaide ja Janne, joka oli aika kaukana bändistä silloin. Mutta, kun tuli pyyntö, niin kyllä mä biisin tein. Oli aika mairittelevaa mennä huvilateltaan, tulla mainituksi lehdessä ja olla siellä monien muiden jo unohtuneiden kappaleiden seassa. Kappale Tykkitehtaan johtaja esitettiin, äänitettiin ja taltioitiin kuvan kera eli telkkarilla ja sen jälkeen ei koskaan esitetty. Tuo huomio teki hyvää mulle. Vaikka oli tosi vaikeaa aikaa, niin näki, että ees jotkut instanssit jossain näkee täs jotain.

Bändi oli ikään kuin olemassa ja keikkoja ikään kuin oli. Telkkarissakin oli oltu, joten tuli kutsu keikalle. Enää ei puuttunut kuin basisti. Äkkiä sana kiertämään ja Helsingissä sana kiertää nopeesti. Totta kai Erkko (Salonen) tulee yhden keikan bassoa soittaen. Treenattiin biisit ja Erkko päätti dokaamalla korjata mahdolliset soittovirheet.

Tuo keikka, jolla Erkko oli tuuraajana bassossa, on jäänyt monelle mieleen siitä, että bändi soitti encoren munasillaan.

Heko: Se alasti soittaminen oli vaan sellanen idea, et jos nyt joku hiivatin encore vedetään, niin on sit aivan sama mennä vaikka alasti. Ei siihen mitään syytä ollu. Joskus vaan on sellanen olo. Kun mä rupesin riisuun vetimiäni, niin Erkko vasta silloin tajus: "Ai täs ollaankin tosissaan menossa alasti soittaen. Tää ei siis ollutkaan tsoukkia!" Mä olin silleen, et ei nää ikinä oo tsoukkia. Mitä väliä sil on, jos nyt munasillaan soittaa yhen biisin? Näin tehtiin.

Meil oli sit yks paakkokeikka, kun oltiin jouduttu aikasempien mielistönvaihdossählysten takia perumaan keikka Kuopiossa. Taas oli sama tilanne, et taryttiin joku soittaa bassoa, aivan kuten Erkon tapauksessa. Basisistiksi houkuteltiin mun duunikaveri Kimi. Kimi meillä oli ollut kaks tuurausbasistia, tuli basistiksi Artsi, joka itse asiassa oli hiton hyvä rumpali. Noihin aikoihin Kaidelle alko riittää. "Tää taitaa olla tässä", hän sitten kerran totesi. Kun Kaide lähti, niin sit meillä oli rumpali, mut meillä ei taaskaan ollut basistia.

TEKSTIEN SISÄLTO SYVENEÄ

Rehtoreiden sanoitukset alkoivat saada myös syvempiä sävyjä.

Heko: Niitä hilipati heijaa -tekstejä ei vaan tullu enää samaan tahtiin ku ennen. Kun huoleton kaveri varttuu, niin jossain vaiheessa juhlat loppuu. Uimarannasta laulaminen on hauskaa, kunnes se ei enää oo hauskaa. Jonkun muun nuoremman jampan tai tytön täytyy laulaa uimarannoista, rantapalloista ja bikineistä. Sit vaan piti kattoo, et mistäs mä haluaisin tehdä tekstin nyt. Sit mä rupesin tosissani pohtiin sitä, et mistäs mä nyt oikeesti kirjoitan. Niitä kiinnostavia asioita oli yhä vähemmän ja se on aikuistumista. Aihevalikoima vaan kapenee. Ei tässä nyt mistä tahansa ilmiöstä voi kirjoittaa ja kun löytää sen ilmiön, pitää löytää siihen se oma näkökulma ja mulle se oli aluks vaikeeta, koska mä en laula niitä tekstejä, joita mä teen. Se on hankala juttu, koska ne tekstit pitää tehdä laulajalle. Nykyhetkellä se toimii, mut siinä meni aika kauan, ennen kuin se toimi täydellisesti. Välillä osui ja välillä ei. Mulle tuli sellanen vakavoitumisen kausi. Mä voin tehdä hilipati-lauluja, joita mä osaan tehdä hyvin,

mut sit mä voin ja haluun tehdä myös muunlaisia lauluja samalla voimalla, millä mä teen noita hilipati heijaa -biisejä. Se oli mulle aikuistumista ja suurta muutosta. Nyt mä oon erilainen ihminen kuin kymmenen vuotta sitten.

KOHTAAMISIA JUNASSA

Down by the Kemijoki -98 oli rokattu Rovaniemellä heinäkuun lopulla. Junaan nousi toisistaan tietämättä kaksi rokkaria, jotka sattuivat vielä istumaan kasvotusten. Rovaniemellä Rehtoreiden kokoonpano oli Heko, kitara, Artsi basso, Janne "Aaltsi" Aaltonen laulu ja Kaide rummut.

Heko: Satuimme Samin kanssa istumaan vastakkain junaan hyvin juhlitun viikonlopun jälkeen. Se oli hyvin kaurismäkimäinen kohtaaminen, jossa ei paljoa puheltu. Tuijoteltiin Hopalong Cassidyn tavoin toisiamme 490 kilsaa, mut ilmeisesti olimme kuitenkin saaneet vaihdettua puhelinnumerot Helsinkiin mennessä.

Sami: Homma meni sillä lailla, että Rehtorit olivat keikalla Rovaniemellä. Mä sanoin keikan jälkeen Hekolle, et jos joskus tarvitte basistia, mä voin kyllä lähteä. Junassa oltiin aika hiljaa. Mä olin sit himassa ja Heko soitti. Meillä oli vielä lankapuhelin tuolloin. Tyttökaverini Katja vastas puhelimeen ja sanoi vähän tohkeissaan: "Täällä on Heko puhelimesta." "No mitä, mä kysyin? Heko kysyi: " Tuutko bändiin?" "Tuun. Koska on treenit?" "Huomenna", Heko vastas. 'Okei.' Sit me nähtiin jossain Sörkan asemalla.

Syksyllä 1998 Rehtoreiden treenikokoonpano ehti olla myös

sellaisessa muodossa, jossa Heko soitti kitaraa, Artsi rumuja, Sami bassoa ja toiseen kitaraan oli ehtinyt tulla Sanna Reponen jr. Jotta tilanne ei olisi päässyt puisevan tasaiseksi, lähti laulaja Janne Aaltonen Sveitsiin pelaamaan salibandya, ennen kuin tuo kokoonpano ehti heittää yhtäkään keikkaa.

Sami: Parit treenit ehdittiin olla Aaltsin kans Rehtoreissa. Aaltsista huomaa, että hänellä oli muut asiat mielessä.

Sanna: Hän istui rumpujen päällä laulamassa, eikä ollut mitenkään hirveen innolla messissä.

Heko: Mä olin paljon vanhempi ku Aaltsi ja halusin tehdä muutakin kuin ramopunkkia. Aaltsi halus tehdä ramopunkkia kuuluisan jampan kans. Me ei ehditty ikinä musiikillisesti kohtaamaan. Mä olin ihan eri kaistalla tekemässä mun biisejä mun ikäisenä.

Sami: Aaltsi halus tehdä sitä vanhaa juttua vanhojen jamppojen kans.

Heko: Tässä bändissä moni oli alussa hypännyt hyvin luistavaan pulkkaan.

Sami: Mulla oli sikäli helppoo, et mulla ei ollu mitään ennakoasenteita mihinkään, koska en ollut aiemmin soittanut missään punk-bändissä. Mä oon tällanen vanha hippi, oikee hämy ja oon aina ollu musiikin suhteen hyvin kaikkiruokanen. Kelpo Pojat on mun pitkäaikaisin bändi ja se toimii vieläkin. Oltiin muuten Kelpo Pojat ja Pojat eka kerran kimpakeikalla joskus -91 Tavastialla, kun Santalahden Jussi oli vielä bassossa. Kun liityimme Sannan kans bändiin, nimen vaihtoa mietittiin heti lähdössä. Me kuitenkin soitetaan niitä vanhoja biisejä, niin kuin silloin soitettiin, kuten Ankkalinnaa ja Uimavalvojaa.

Rehtori Reponen jr keskittyy keikkaan On The Rocks in takahuoneessa.

Siinä oli se syy, miksi silloin ei muutettu. Muutenhan meillä ei ois ollut mitään biisejä. Eihän se ois ollut mikään bändi, josi ei ois ollut biisejä. Meillä oli kaks uutta biisiä ja loput oli sitä vanhaa Rehtorit-tuotantoa, joten meidän oli pakko olla Rehtorit. Ei olis ollut mitään järkeä olla joku Tohtorit, joka soittaa Rehtoreiden kappaleita.

Sami pitää keikkapäiväkirjaa ja oli 7.6.2008 mennessä heittänyt 640 keikkaa. Rekisteriin on kirjattu, minkä bändin kanssa ja missä Sami on ollut keikalla, sekä mitä muita bändejä siellä on ollut.

Sami: Se on hyvä päiväkirja. On hyvä, että alotin sen pitämisen aikanaan. Sitä päätöstä en oo katumut. Artsi löysi Kuraattori Kurjen Kännirockista. Tommihan on edelleenkin aivan törkeen hyvä laulaja. Siinä vaiheessa me oltiin tosi hyvässä vedossa.

Sanna: Me vedettiin kolmiäänisiä kertsejä. Ne oli aivan vitun siistin kuulosia. Semmosii ei kovin moni tee liveinä tosta noin vaan. Meillä oli kyllä vauhtii. Se oli meidän soundi siinä vaiheessa. Vittu mitä köörejä. Vedettiin puhtaasti kolmiäänisesti menemään. Se oli tosi erilaista kuin ennen ja erilaista kuin jälkeen, et siinä mielessä se oli erikoinen vaihe.

KEMIA T KEHITTYVÄT

Heko: Lukioikäisille se käy, kun ensin ollaan kavereita ja sitten vahingossa ollaan bändissä. Vanhemmille se käy tai ei käy, mutta se ei missään nimessä ole mikään kolmen kuukauden hanke, tyyliin: hankitaanpa kemiaa. Mennään yhdessä vaikka vähän retkeilemään. Se on vähän

kuin parisuhteen tai avioliiton perustaminen. Joidenkin kans sujuu ja joidenkin kans ei. Jos se sujuu, on se hyvin onnellinen tilanne. Bändissä on paljon tyyppejä ja se treenaaminen ja keikkailu vievät aikaa, huomiota ja tarmoa. Pitää vaan tehdä kauheesti asioita, ennen kuin huomaa et huomaa keiden kanssa se pelittää.

Sanna: Ei se oo myöskään siitä kiinni et tulee jonkun kans toimeen ja oltais ikään kuin kavereita vaan se vaikuttaa myös, kuinka paljon ihmiset on valmiita satsaan siihen hommaan. Jos ollaan hyviä kavereita, mut ei satsaa yhtään siihen, mitä ollaan tekemässä kimpassa, ei sillä oo mitään välii. Siinä voi pahimmillaan menettää koko setin. Kaikki ihmiset, joiden kanssa mä oon ehtinyt Rehtoreissa olla, ovat hyvin rakkaita, ehkä kaikkein lyhytaikaisimpia lukuun ottamatta, koska ne eivät oo ehtineet tulla rakkaiksi. Ne on rakkaita, mut ne on feidanneet pois erinäisistä syistä. Ne, jotka tässä on pisimpään olleet, ovat vaan osoittautuneet tähän hommaan parhaiten sopiviks ja yhteenpelaaviks. Tottahan joku voi olla aivan helvetin lahjakas ja taitava, mut jos sen mielenkiinto ja keskittyminen ei oo siinä mitä me tehdään, niin ei sillä taitavuudella oo vitunkaan välii. Esimerkiksi Artsi teki ratkaisunsa ite ja se vähän harmitti, kun se pääs tuleen puun takaa. Eikä Tommiakaan missään nimessä potkittu pois. Me vaan tajuttiin, et me ei pystytä tekeen tätä hommaa yhdessä, kun hän oli valinnut sen miksaajan työn. Hänelle keikat oli hänen työnsä, joista hän saa rahaa ja ne olivat useimmiten samaan aikaan kuin meidän keikat, joista rahaa ei juuri heru. Pajusen kans meidän yhteinen taival oli niin helvetin lyhyt, ettei häneen ehtinyt kiintyä niin paljon kuin Artsiin ja Tommiin. Emme yhdessä päässeet tuottaan kunnolla mitään, joten hänen vaikutus jäi tosi vähäiseksi.

Sami: Pajunen on ainut soittaja, joka on mun aikana saanut potkut.

TOMMI KURKI – MIES JA ÄÄNI

Kuraattori Kurki: Olen musiikkiluokalta lähtöisin ja toiminut myös teatterimuusikkona kolme vuotta. Olen tehnyt musiikkia ainakin vuodesta 1990 lähtien, lauleskellen ja soittelemalla bändeissä. Olenpa toiminut myös Remun kitaristina. Siinä kävi hyvä tsägå. Nykyisin teen äänihommia, muun muassa Stalingrad Cowgirls'n miksaajana. Lavallekin tekisi mieli taas, mutta leipä on tienattava.

KURJESTA KURAATTORIKSI

Kuraattori: Retkibanaanin solisti, Tillasen Juuso, mies parhaasta A-ryhmästä, oli Parjolan Artsin hyvä ystävä. Juuso sai Artsilta tietää, että Rehtorit etsi laulajaa. Juuson kautta minä sain vinkin asiasta ja ajattelin, että 'Mikäs siinä.' Menin sitten kokeileen. Siinä kävi sillä tavalla hassusti, että kun Heko tuli mua vastaan Helsingin rautatieasemalla, kättelimme "Terve, terve", emme olleet ikinä ennen tavanneet. Menimme sitten Rehtoreiden treenikämpälle Malmille. Joikautin siellä pari kappaletta. Kaikki menivät aivan hiljaisiksi. Ajattelin, että nyt tulee varmaan sillä tavalla, että "Seuraava..." Heko kuitenkin totesi omalla tyyllillään: "Tää on hei tässä näin." Sitten rupesin siihen hommaan.

KOLMATTI LINJAA LAKAISIN

Heko: Pakka oli siinä vaiheessa vielä vähän sekaisin ja bändi oli vasta hakemassa muotoaan. Kaikki hankkeet, mihin bändi ryhtyy joko hajoamisen

partaalla tai kun se on just vasta muodostumassa, nehän tietysti toimivat ja vetävät. Niillä pärjätään. Etsittiin uusia helsinkiläisiä lauluja, joten tein sellaisen. Nauhotettiin se ja päästiin levyille Fredin ja kumppaneiden kaveriksi.

Sanna: Mä soitin pianoa siinä biisissä.

Sami: Mä olin silloin työkkärin järjestämällä kurseilla Pop-jazz-opistolla. Siellä oli kaks tyyppiä, jotka olivat myös osallistuneet siihen kisaan, mutta he eivät menestyneet kyllä lainkaan. Enkä kyllä yhtään ihmettele, kun mä kuulin sitten niiden biisit. Teki mieli sanoa, et hei, älkää näitä lähettäkö mihinkään.

Heko: Meillä oli uus ja toimiva kokoonpano. Biisejä syntyi, vieläpä kollektiivisesti ja se taitavien laulajien runsas käyttö toimi. Laululla korjattiin heikommatkin biisit, koska meillä oli hyvä soundi. Sit päätettiin, et totta kai osallistutaan kisaan ja totta kai menestytään siinä ja mennään studioon. Hyvä biisi siitä tulikin. Se oli nopeeta aikaa. Siinä lokshti moni lahjakkuusasia kohdalleen.

Sami: Kolmatta linjaa lakaisin oli ensimmäinen levytys, jolla oltiin Sannan kans mukana.

Sanna: Mentiin suoraan studioon, ennen ensimmäistäkään yhteistä keikkaamme, joka oli kesäkuussa -98. Paikkana oli Tampereen Röpärällä.

Heko: Mä olin alkuvuoden 2000 omaishoitajana ja samana vuonna vanhempani kuolivat. Loppupuolella vähän treenattiin ja tehtiin keikka tai pari. Se vuosi meni vähän ohi, mutta sellaisia elämän vaiheet ovat.

Heko kiitteli Klassista musiikkia -levyn teksteissä noista ajoista yhtä henkilöä, eli vaimoan, joka on jaksanut tukea häntä vuoden 2000 raskaina aikoina mutta myös tasaisemilla taipaleilla.

Heko: Silloin kun tilanne on päällä, ei tajua saamansa tuen arvoa, ainakaan mä en tajunnut. Sen tajus vasta muutama vuosi myöhemmin. Samoin jos joskus muulloin on tumpuloinut, on hyvä kun siinä vieressä on joku joka välittää.

Sami: Hekolla oli sen verran vastoinkäymisiä, et oli vaan tärkeintä pysyä kasassa. Ei me yritettykään sen kummempaa. Muistan, kun yritimme pitkään saada kasaan biisiä 3 x 1 x 2,40. Sit kun Hekolle sattui noita vastoinkäymisiä, niin sitä biisiä oli aika vaikee treenata siinä vaiheessa.

Sanna: On joitakin riimejä, joita on soitettu jollakin tapaa ja sit ne monesti jäävät niin, et niihin ei ikinä palata. Mut jos on tarpeeksi rakas teksti, kuten 3 x 1 x 2,40 ja Vihaan koko aurinkokuntaa, niin ne tekstit haluaa saada käyttöön ja se biisi tehdään uusiksi.

Kuraattori: Koska mun ääniala on hieman korkeempi ja kirkkaampi ja ehkä eräällä tavalla aika puhdas, rukkasimme biisejä sävellajeiltaan uuteen uskoon. Hekolla oli jo perusmelodiat hallussa. Laulaahan Heko ei osaa ptkääkään (anteeks vaan, Heko), mutta hän osasi kitaralla näyttää laulumelodiat suurin piirtein. Rakentelin sitten laulumelodiat biiseihin niin kuin mukavalt tuntui. Kaikki keikat olivat helvetin mukavia. Oli todella hauskaa kiertää ukkojen ja akkojen kans. Kuoppia ei ollut missään vaiheessa. Ainoa asia, josta muu bändi mulle vittuili, oli se, että mulla on helvetin huono sanamuisti. Liimasin niitä sanalappuja kavereiden selkiin ja kaikkiin mahdollisiin tolppiin. Jotenkin tuntui siltä, että vaikka olisinkin muistanut sanat, niin metsään olisi mennyt, jos sitä lappua ei olisi kaiken varalta ollut. Lappujen piti olla siellä tukena, vaikka ei niihin katsonutkaan. Oma vika ja siitä sain kyllä kuulla. Meillä oli Sannan kanssa tapana latautua keikkaan puristelemalla toistemme rintoja ja

vetelemällä toistemme nännejä. Se vasta oli hauskaa puuhaa. Luulen, että jäin siinä elämyksessä voiton puolelle, sillä kyllä Sannalla on paljon paremmat kannut kuin mulla.

REHTORIT TEKEVÄT RADIO-OHJELMAA

Heko: V uonna 2001 R adioMafiasta kysyttiin (Teemu Skinnari), voisimmeko tehdä radio-ohjelmaa Pietarinkadun Oilersiin? Me vastattiin: "Joo." Luulin meneväni Samin kans sopimusneuvotteluihin tai suunnittelemaan sinne jotain, niin painettiin rec-nappulaa. Mehän äkkiä laitoimme Rehtorin kanslian pystyyn. Meillä oli myös maailman huonoin TV radiossa. Meidän radio-ohjelma muodostui TV-ohjelmista, joista tuli näytteitä, ilman kuvaa toki. Tuntemattoman sotilaan kohdalla Samista tuli yhtäkkiä sotaveteraani, joka narisevalla äänellä naukui. Välillä tehtiin Formula-ohjelmaakin. Mun mielestä meidän hyvyys oli siinä, et me osattiin pitää turpamme kiinni sitten kun juttu loppu. Se oli tiivistä ja napakkaa juttua. Osa oli käsikirjoitettu, todella pieni osa liikaa. Heti kun asia oli mennyt, niin poikki. Toimittajat tekivät hyvää työtä ja saivat siihen hyvän ryhdin ja rytmin.

Sami: Kerran meillä oli käsittelyssä pari Kaurismäki-elokuvaa. Ne perustuivat niihin oikeisiin elokuviin. Toinen oli Mies ilman varjoa. Ensimmäinen oli puol minuuttia hiljaisista, sitten kuului: "Mennäänkö raitiovaunuun?"

HILJAAI

Rehtoreiden tähän saakka moniulotteisin, popmaisoin ja joidenkin mielestä sillisalaattimaisin levy on Hiljaisille Levyille tehty

Hiljaa! Levyltä löytyy rauhallisia filistelybiisejä, melodisesti kauniita, hittiaineisia sisältäviä mestariteoksia sekä perinteistä kieli poskessa kaahausta. Levyn nimellä Rehtorit halusivat muokata mainettaan, jonka mukaan he soittavat kovaa ja nopeasti. Huutomerkki nimen lopussa antaa kuitenkin lupauksen volyymitason noususta levyn loppua kohti.

Kuraattori: Teimme Hiljaa! -levyn Saksan Jannen studiolla. Janne on vanhoja muusikkoystäviäni ja olemme soittaneet yhdessä pienestä lähtien. Tiesin, että levyn tekemisestä tulee helppoo, koska on helppo työskennellä kavereiden kanssa. Aika vähän niitä biisejä enää studiossa muunneltiin. Jannelta tuli muutama hyvä tuotannollinen neuvo ja niitä sitten käytettiin. Heko suunnittelee tosi tarkkaan etukäteen kaiken mitä hän tekee. Hänellä on selkeä visio siitä, miltä jonkin pitää kuulostaa. Silloin on kaikkien helppo työskennellä, kun joku tietää tasan tarkkaan missä ainakin pitäis mennä.

Hiljaa! -levy on ramopunk-levyksi aika poppia, mutta onnistunut pläjäys. Mä oon edelleen siihen tyytyväinen. Sitä on itsekin mukava vielä kuunnella aina joskus. Mun oma suosikki on Uudet kuninkaat. Siinä on aika hankala laulumelodia, joten siinä on laulamista. Sitä oli kuitenkin kiva laulaa ja siinä pystyi vähän revittelemään. Ihmiset kuitenkin kävivät keikoilla ja se riitti mulle. Viihdyin aina keikalla.

Sami: Meillä ei Hiljaa! -levyn kohalla ollut ihan tarkkaa kuvaa siitä, mitä me yritetään tehdä. Visio puuttui. Tietenkin tiesimme, millaisia biisejä meillä oli, mutta siitä, miten ne nauhoitettaisiin

Rehtori Reponen jr polkee pedaalia, rumpali reksi-Mikko takaa tahdit ja rehtori Mikkola letkuilee bassonsa varressa.

ja millainen äänimaisema olisi, siitä meillä ei ollut aavistustakaan. Säröä vaan joka paikkaan. Sillä levyllä Maailman huonoin TV on kyllä törkeen hyvä biisi.

Sanna: Mä muistan ikuisesti, kun Janne sanoi: "Nyt tästä vähän kompressoidaan ja näin me saatiin pilattua hyvät soundit."

Sami: Siitä tuli sitten levyn paras biisi, soundeiltaankin.

Sanna: Biisit voivat äänityksinä kuulostaa hiton hyviltä, mut siellä on semmosia biisejä, jotka ovat meille rakkaita.

Ne soivat meidän sisällä, vaikka eivät olis enää setissä. Se, minkä takia ne eivät oo setissä, ei johdu siitä, että ne biisit eivät ois hyviä vaan se johtuu siitä, et kun 2005 tapahtui pieni muutos, ei meillä mitenkään ollu voimia ruveta yhtäkkiä ruuvaan joka vitun biisiä. Ei oo mikään yksinkertainen muutos muuttaa sävellajeja vaan se on se isoin muutos. Sen siitä saa, kun pistää akan laulamaan. Biisit on alun perin sävelletty ja sovitettu johonkin tiettyyn sävellajiin. Kun sitten nostetaan sävellajia, ei se alkuperäinen juttu enää välttämättä toimi. Sami ei pysty laulamaan

kaikkia samoja stemmoja eikä edes sinne päin -stemmoja.

Sami: Mä joudun kiljuun niissä aivan täysillä ja sen kyllä kuulee.

Sanna: Me oltais haluttu pitää esimerkiksi Apina ja Corolla setissä. Se biisi kuitenkin perustuu siihen, et se on kolmiääninen biisi ja se kööri oli se pointti. Kun siitä jäi yks ääni pois, niin ei se enää toiminut. Muistan, millasii kiksejä tuli laulamisesta Tommin kans. Se oli aivan vitun siistii vetää.

Sami: Mulla oli lisäksi hiton vaikee soittaa ja laulaa sitä yhtä aikaa.

Sanna: Hiljaa! ei kyl oo punkkia nähnytään. Sami: Se on rokkilevy, jossa on vähän punkkia mukana.

Sanna: Noihin aikoihin iso ongelma oli se, et kun Tommin kans treenattiin, meillä oli treeneissä enimmäkseen rummut, basso, kaks kitaraa ja taustalaulu. Laulaja puuttui. Tommi ei kerta kaikkiaan päässyt treeneihin. Välimatka Hämeenlinnasta ja miksaajan työ estivät sen. Silloin combo ei ollut kauheen yhtenäinen muutenkaan.

Rehtoreiden treeneissä kuultiin siis lähinnä taustalaulua: "Kääk kääk, kääk kääk, kääk kääk, ongelma pinnassa...", Sanna demonstroii.

HÄIRIKÖT/ SPLIT

Sami: Se split Häiriköiden kanssa oli meiltä ihan vahingonlaukaus. Me tehtiin ensin demo Kolmen tonnin esteistä ja lähetettiin se Stupidolle, jos niitä kiinnostais vaikka tehdä levy. Ei niitä kiinnostanut. Myöhemmin Woimasoinnun Hannu oli ostanut tämän samaisen demon Stupido-shopista. Jossakin vaiheessa Hannu kainosti kierrellen

arveli, ettei siitä äänitettä varmaankaan oltu julkaistu missään virallisesti. Sitten hän kertoi tavallaan pyörittävänsä levy-yhtiötä, että tuollainen juttu voitais julkaista. Mehän oltiin heti että: "Okei. Antaa palaa!" Nerokasta touhua Stupidolta panna demo myyntiin. Ne varmaan aattelivat, ettei tää bändi myy, mut pannaan myyntiin kuitenkin, jos vaikka pienen voiton sais. Siihen biisiin piti Olli-Matin, Kumikamelin rumpalin, tulla alun perin soittaen rumpuja. Hän on soittanutkin yhden Reksi-keikan, kun Artsi toipui hermoromahduksesta. Samoihin aikoihin oli se joulusingleidea (Surfpoika Rex), mutta meillä ei ollut rumpalia, koska Artsi ei aikonut soittaa enää mitään, koskaan eikä kenenkään kanssa. Olli-Matille tuli sitten jokin este, eikä hän päässyt paikalle. Pojilla oli onneksi rumpali, Make Vee, joka soitti sen joulubiisin. Artsi oli kuitenkin omi tuinen tapaus, kun ei hän pystynyt sitoutumaan mihinkään.

Sanna: Artsi oli helvetin ihana bändikaveri, hyvä rumpali ja vitun lahjakas muusikko. Voi olla paskasti sanottu, mut sosiaalisesti hän oli silti kohtuullisen vaatimaton. Hän on kuitenkin monta kertaa polttanut sillat takanaan.

Sami: Hän on myynyt rumpunsa ja haluaa soittaa soulia kosketinsoittimillaan.

KANNUTTAJA KOESOITTOON

Alkuvuodesta 2003 Rehtorit oli tilanteessa, jossa piti löytää uusi rumpali. Bändi järjesti koesoittoilaisuuden, jonne toisena asteli ujonpuoleisena porvoollainen Mikko Kataja.

Sami: Rehtorit on rumpalille aika vaikee bändi. Kaikki paukuttelijat eivät käy vaan pitää omi

hieman taitoakin. Koko ajan joutuu miettimään joitakin asioita.

Sanna: Vedettiin Maailman huonoin TV ja meinattiin kuolla ite.

Sami: Tuosa biisissä oli ideana mitata nimenomaa, pysyykö rumpali kyydissä. Edellinen koesoittaja tipahti matkan varrella. Silloin tietää heti, että "Seuraava". Mikko klaarasi koesoitossa hyvin hommansa.

Mikko: Mulla oli silloin sellanen tilanne, että ei ollut mitään musiikillisia projekteja menossa siinä vaiheessa. Ajattelin, että tää voi tulla hyvään saumaan. Lähdin sillä mielellä koesoittoon, että mennään nyt kokeilemaan, millasta se on soittaa tollasten tyyppien kanssa. Me soitettiin ainakin Maailman huonoin Tv, Aikaa on todella vähän, jossa on mukana kaiken maailman jippoja. Me soitettiin ne biisit kerran tai pari läpi ja se oli sitten siinä. Kättilin ne tyyppit ja lähdin. Aattelin, et ei tästä varmaan mitään kuulu sen jälkeen.

Meni pari viikkoa ja Heko soitti. Hän sanoi: "Tere tulemas. Olet yhtyeessä." Siitä seurasi sellainen intensiivisen treenaamisen jakso. Piti samalla lyödä settiä läjään ja yrittää omaksua niitä biisejä. Edellinen rumpali Artsi oli erittäin taitava ja tekninen rumpali. Hänellä oli biiseissä esimerkiksi sellaisia manöövereitä, joita jouduin jättämään siinä vauhdissa pois. Mä yritän vetää Rehtoreiden vanhemmat biisit mahdollisimman paljon omalla tyyllilläni, tietenkin kumartaen alkuperäissovitus-ta. Sellaiset oudot välikkeet mä jätän pois, koska meidän livetempo on tunnetusti sellainen, että siinä hädin tuskin kerkeää ajattelemaan. Mieluummin soitan vähän yksinkertaisemmin kuin että siinä tempossa yrittäisin kauheen monimutkaisia juttuja. Kikkailu osuis omaan nilkkaan. Mikon eka keikka oli Tampereen Tulliklubilla 26.3.2003 Poikien levynjulkaisubileissä, joissa

myös Häiriköt olivat soittamassa. Paikalla olleiden mukaan uunituore rumpali selvisi urakastaan kunnialla.

Mikko: Mulla oli ennen Rehtoreita ollut erilaisia kellaribändiviritelmiä. Yks bändi oli Relacten Bastards, joka oli katurockin ja punkin sekoitusta. Toinen merkitsevä bändi oli Hallitsevat elimet, joka oli lähempänä ramopunk- /Misfits - osastoa omilla mausteillaan. Mulla on ollut hirveesti pieniä bändiprojekteja, joissa oon käynyt soittamassa.

Mikko: Mun eka musiikillinen tallenne Rehtoreissa oli Ilman kypärää Apina ja Corolla -ep:llä. Rehtorit olivat tuota levyä käyneet Artsin mukanaolon aikaan käyneet tekemässä pienissä erissä. Hämeenlinnassa oli Sound Supreme -niminen studio, jossa se äänitettiin. Janne Saksa sitä pyörittää. [Teksti on keskeneräinen.]